

BIBLICKÉ ÚKOLY

1. ČTVRTLETÍ 1985

KRISTOVA DOKONALÁ OBĚŤ

ÚVOD

Život a dílo Ježíše Krista jsou nevyčerpatelným námětem ke studiu, které bude zaměstnávat naši mysl nejen v tomto pozemském životě, ale i po celou věčnost. V biblických úkolech tohoto čtvrtletí chceme pokud možno vyváženě sledovat všechny aspekty daného tématu. Předně bychom měli uvažovat o způsobu myšlení a studia ve světle několika odlišných metod.

Řecký myslitel se zaměřoval především do vlastního nitra. To znamená, že i když se díval na okolní svět, připadalo mu relativně obtížné brát ho vážně. Za důležitější než samu přírodu považoval například přesvědčení získané vlastním pozorováním. Ve všem sledoval určitý duchovní rozměr, který je třeba zkoumat vlastním rozumem. Způsob jeho myšlení nepřipouštěl žádnou zjevenou pravdu.

Židovský myslitel viděl v přírodě „působení živého Boha“. Avšak tento v přírodních jevech a v tajemstvích přírody působící Bůh nebyl v přírodě uzavřený, ale stál nad ní a přesahoval ji. Izraelské chápání Boha a přírody nebylo filozofické, ale spočívalo na víře a zkušenosti.

Představiteli reformačního myšlení jsou Luther a Kalvín. Oba postavili do středu myšlení Písmo tím, že z něj udělali zkušební kámen veškerého lidského myšlení. Písmo se zároveň stalo vykladačem svého vlastního obsahu. To znamenalo obrovskou změnu vůči minulé praxi. Vládnoucí středověká církev po celá staletí kladla větší důraz na tradici než na zjevení z přírody či Písma. Středověcí teologové stavěli vedle Písma vlastní pojetí pravdy a rozum vyvýšili nad zjevení. Naproti tomu reformátoři zdůrazňovali, že ve-zvěsti Písma je zároveň i klíč k jejímu pochopení a výkladu.

Při studiu života a díla Ježíše Krista se dnes používají obě uvedené a některé další studijní metody. V náboženské literatuře však nacházíme především stopy řeckého způsobu myšlení na jedné straně a důraz na zjevenou pravdu ve smyslu reformačním na straně druhé. V biblických úkolech tohoto čtvrtletí chceme učenlivě přistupovat před největší tajemství vesmíru. „Co jest člověk, že jsi naň pamětliv, a syn člověka, že jej navštívuješ?“ (Ž 8,5). Jako ohraničení a křehcí smrtelníci s mnoha nedostatky musíme stále usilovat o rovnováhu mezi (1) snahou poznat to, co je nám zjevené, (2) snahou porozumět tomu, co je v přítomnosti skryté a (3) vědomím, že plnost tajemství dokonale nepochopíme ani ve věčném životě. Poznání vlastní ohraničenosti by nás mělo odvádět od diskusí, které vedou k rozdělení.

Ježíš Kristus není nějaký předmět, kterého se můžeme dotýkat rukama a zmocnit se rozumem. Jestliže chceme duchovně chápat (1 Kor 2,10–14), potom náš Stvořitel a Vykupitel musí svým Duchem ovládnout naše myšlení. Kéž nás Duch svatý vede k poznání takového Ježíše Krista, jaký ve skutečnosti je, abychom se pohledem upřeným na něj stávali novými lidmi (2 Kor 3,18).

VĚČNÁ OBĚŤ

Zákl. verš: 1 Petr 1,18—20

Přestože Ježíš Kristus zemřel jen jednou (Žid 7,27; 9,12) téměř před 2000 lety, on je tím „Beránkem zabitým od počátku světa“ (Zj 13,8). Golgota byla vyvrcho-
lením utrpení, které snášel už od založení světa. Lidé v celých dějinách vždy znovu křížovali Krista (viz Žid 6,6). Jeho utrpení bylo utrpením Beránka zabitého od samého začátku.

Když hřích přetrhl naše spojení s Bohem, odloučil nás od jediného Zdroje života. Kristus se okamžitě stal Spasitelem. Jeho budoucí oběť smířovala kajícího hříš-
níka od té doby, kdy člověk poprvé zhřešil. Existovala tedy určitá „kniha života od ustanovení světa“ (Zj 17,8) a ti, kdo se rozhodli Krista následovat, byli vyvoleni v něm ještě „před ustanovením světa“ (Ef 1,4).

Slovo před je velmi důležité. Právě tak jako člo-
věk Ježíš mohl v modlitbě Otci říci: „Miloval jsi mne před ustanovením světa“ (Jan 17,24), tak Kristus mi-
loval nás před ustanovením světa (1 Petr 1,18—20).

Kristus od samého začátku věděl, že smíření člověka s Bohem bude pro něj znamenat smrtelné odloučení od Otce. Věděl, že Lucifer bude všemožně usilovat o je-
ho bezživotí po celou dobu jeho pozemské služby a že nakonec na Golgotě podstoupí smrt. Bylo mu jasné, že
úvodce hříchu se všemožně vynasnaží svést ho k tomu, aby zneužil moc svého Otce nebo svou vlastní moc. Předvídal i to, jak se k němu budou chovat lidé. Všechno toto předzvědění však nijak neoslabilo jeho věčnou lásku k nám. I za cenu, kterou bude muset za vykoup-
pení stvoření zaplatit, rozhodl se stvořit anděly i člo-
věka.

1. Věčný Kristus

Jak vyjádřil Pán Ježíš svou preexistenci, a tím své božství? Jan 8,56—58; 17,5

Ježíš převyšuje historického Abrahama svou věčností.

Židé nemohli snést tuto představu, a proto brali kameny, aby jej ukamenovali. Přitom však museli vědět, že už prorok Micheáš svědčil o věčné existenci Mesiáše. Hovořil o Tom, jehož „původ je odpradáвна, ode dnů věčných“ (Mich 5,2). Také moudrý Šalomoun naznačuje, že Kristus je od věčnosti. Obrazem zosobněné moudrosti představuje Pána jako toho, který byl „před věky“, „před počátkem prvé než byla země... když vyměřoval základy země...“ (Přisl 8,22–23. 29–30). I prorok Izaiáš svědčí např. v kap 9,5–6 o Tom, který je od věčnosti, který jednou přijde na zem jako dítě a potom bude vládnout.

Kristus byl svou podstatou a v nejvyšším slova smyslu Bůh. Od věčnosti byl u Boha, Bůh nade vším a navěky požehnaný. V Kristu je život původní, nepropůjčený, neodvozený.

Co říká Jan o věčnosti Ježíše Krista? Jan 1,1–2

Pojem „na počátku“ se nevztahuje ani na dobu stvoření člověka, ani na počáteční stvořitelský Boží čin. Slovo „počátek“ je v řečtině použito bez určitého členu a tedy nepředstavuje nějaký určitý čas. V souvislosti veršů 1–3 slovo „počátek“ vztahuje k nepochopitelné věčné povaze Krista.

2. Jedno s Otcem

Jak nám Jan objasnil věčnou lásku mezi Otcem, Synem a Duchem svatým? Jan 17,24–26; 16,13–15

Dějiny i zjevení stále poučovaly Židy o Boží jednosti: „Slyš, Izraeli, Hospodin Bůh náš, Hospodin jeden jest“ (5 Moj 6,4). Přestože ve Starém zákoně je několik veršů, které naznačují, že Bůh je „víc než jedinstvo“, učení o trojjediném Bohu přichází ke slovu jasněji až v Novém zákoně. Když Jan poznal, že Bůh je láska (1 Jan 4,16), můžeme i přes své omezené chápání vycházet z toho, že mezi osobami Božství musela ještě před stvořením jakékoli bytosti existovat nejčistší podoba lásky a že dodnes tomu tak je a ani ve věčnosti se na tom nic nezmění.

Jaký postoj nebo vztah k Bohu-Otci měl Kristus od věčnosti? Žid 1,2; 10,9

Kristus spolupracoval s Otcem a Duchem svatým při

stvoření země a všeho živého, co mělo na zemi existovat. Jestliže Kristus stvořil všechno, pak existoval před vším. Biblické výroky v tomto směru jsou tak jasné, že nikdo nemusí zůstat v nejistotě. Ježíš Kristus, vznešený Boží Syn, žije od věčnosti jako samostatná osoba, a přece je jedno s Otcem.

3. Původ hříchu

Co říká Písmo o hříchu Lucifera? Ez 28,14–15.17

Symbolika dalece přesahuje dobovou aplikaci. Stěží lze určité výroky těchto veršů vztahovat na pozemského „krále Týru“: 1. „V Eden, zahradě Boží, byl jsi“ (v. 13). 2. „Jakž jsem tě za ochránce představil, na hoře svaté Boží jsi byl“ (v. 14). 3. „Byl jsi dokonalý na cestách svých, hned jakžs se narodil, až se našla nepravost při tobě“ (v. 15). 4. „Pročež zahubím tě, a vyhladím z hory Boží, ó cherube ochránce, z prostřed kamenů ohnivých“ (v. 16).

Podobně obrazná řeč oslovila i proroka Izaiáše, kterému byl v podobě babylónského krále (Iz 14,4) představen satan, jehož podstatu a cíle ztělesňoval babylónský vládce. Novozákonní rysy této bytosti plně odpovídají představám starozákonních vidění.

Zlo má svůj počátek v Luciferovi, který se vzbouřil proti Boží vládě. Před svým pádem byl vynikajícím cherubínem. Bůh ho stvořil ke svému obrazu jako dobré a krásné stvoření.

Jakou příčinu pádu Lucifera uvádí prorok Izaiáš? Iz 14,12–15; viz 2 Tes 2,3–7

Jako se Lucifer vyvýšil nad svého Stvořitele ve snaze zaujmout Kristovo místo, tak se „tajemství nepravosti“ v lidských dějinách vyvýšilo ve snaze ponížit Krista a zaujmout jeho místo.

4. Lidský odboj

Jak se podařilo satanovi získat pro Evu svůj zákonný záměr? 1 Moj 3,1.4–6

Svůdným zpochybněním Boží moudrosti a klamným tvrzením, které se člověku zdálo příjemné, se svůdci nejprve podařilo vzbudit v Evě zájem a posléze ji svést k hříchu. Přesvědčil Evu, že jim Bůh něco zamlčel (v. 5).

Jaké opatření udělal Bůh v důsledku lidské neposlušnosti? 2 Kor 5,21

Jakmile přišel na zem hřích, byl zde i Spasitel. Kristus věděl, že bude trpět, a přece se stal zástupcem člověka. Ve chvíli, kdy člověk podlehl pokušením satana a učinil, co mu Bůh dělat zakázal, přišel Kristus, Boží Syn, a řekl: „Ať trest padne na mě. Zastoupím člověka. Dostane ještě jednu možnost.“

U stromu poznání dobrého a zlého v ráji lidi postihl Boží soud (1 Moj 3,16–19). Pro ženu to znamenalo, že bude s bolestí přivádět děti na svět, a pro muže to znamenalo namáhavou práci a únavu, kterou si bude muset získávat živobytí. Vlastním zlořečenstvím však bylo odloučení od Boha, které se projevilo vyhnáním z ráje (v. 24). Na základě zaslíbení Vykupitele (v. 15) však mohl věřící obrátit svůj pohled na dřevo kříže. Na něm měl vytrpět druhý Adam zlořečenství odloučení od Boha. Tím, že vzal na sebe všechny naše hříchy, stal se „zlořečenstvím pro nás“ (Gal 3,13), a tím byl odloučen od Boha. Na dřevě kříže Kristus sestoupil do hlubin bídy a utrpení, aby zachránil hynoucí.

5. Věčná Boží láska

Proč můžeme Bohu bezvýhradně důvěřovat? Jer 31,3

Boží bezmezná láska k lidem se neomezuje na určitou dobu; sahá do nejvzdálenější minulosti a stejně tak platí pro věčnost. Bůh miluje každého „marnotratného syna“; on byl vždycky láska a provždy jí zůstává.

Proč se nemusíme obávat, že by Boží láska mohla někdy přestat? Iz 46,9; Řím 5,8

Kristus od začátku věděl, co ho bude lidská neposlušnost stát. Věděl, že bude žít životem osamělého, nepochopeného člověka, že ho budou nenávidět a ti, které přijde zachránit, ho zavraždí (viz Iz 53). Byl si vědom toho, že ho ukřižují a musí vytrpět muka zjevného opuštění ze strany Otce (viz Ž 22). Jeho láska k nám lidem ho však vedla k dobrovolné oběti za neposlušné lidstvo bez ohledu na cenu vlastního utrpení. Jaká láska!

6. Shrnutí

Jaké poučení vložil Bůh do skutečnosti, že matka miluje své dítě? Iz 49,15–16

Kristova oběť je právě tak věčná, jak věčný je on sám. Podobně jako věčnost nemá začátek, nemá v určitém slova smyslu začátek ani jeho oběť. Jestliže budoucnost je pro vševědoucího Boha přítomností, jeho budoucí milost projevená vůči člověku na Golgotě byla vlastně skutečností od věčnosti. Bůh určitě prožívá zkušenost na nekonečně hlubší úrovni než my. Jeho utrpení se liší od našeho. Nejen proto, že trpěl za nás všechny, ale proto, že jako Bůh trpí mnohem hlouběji než kdokoli jiný.

Při studiu spasitelné oběti Ježíše Krista jsme dospěli k širšímu poznání. Přesto však život a dílo našeho Spasitele můžeme pochopit jen částečně. Je pravda, že vykoupený člověk se bude snažit podobat se mu v lásce a nesobeckém životě. Je také pravda, že pohledem na něj se mu skrze Ducha svatého stáváme podobnými. Kdo z nás však může milovat jako on – věčnou láskou? Nikdo.

Naše láska bude v nejlepším případě jen časnou láskou, která měla svůj začátek, zatímco Boží láska začátek ani konec nemá. Už nejmenší záblesk jeho lásky ohromuje náš rozum nepochopitelným tajemstvím. Kristus je příliš svatý, než abychom se mu někdy mohli vyrovnat. Jako si děti na mořském pobřeží plní své nádobíčko mořskou vodou, tak můžeme snad i my nabrat několik kapek z oceánu lásky, přičemž netušená nekonečnost Boží lásky zůstává nevyčerpatelná. Denně okoušíme Boží dobrotu ve svém životě. Jak neskonale milosrdné a nevystižitelně hluboké je jeho milosrdenství! V bázni a úctě se smíme před ním sklonit, protože nás ve své nekonečné lásce milostivě přijímá.

KRISTOVA OBĚŤ VE STARÉ SMLOUVĚ

Zákl. verš: Zj 13,8

Ježíš Kristus je vrcholným zjevením celého Písma. Starý zákon je třeba vykládat ve světle Nového zákona a Nový ve světle Starého; pozemskou svatyni nutno vidět ve světle nebeské a obětní službu ve světle Krista.

Vrcholné Boží zjevení pochopíme jen z novozákonního popisu poslání Krista. On je Beránek zabitý od založení světa. Dílo spasení konal už ve staré smlouvě a on je tímž Božím Synem, který se stal Synem člověka.

Bůh staré smlouvy není Bohem pomsty a boje, rozdílný od novozákonního Krista. Starému zákonu můžeme porozumět jen ve světle kříže. Celý Starý zákon je zaměřen k příchodu jediného Spasitele.

1. V ráji

Jaké bezprostřední následky měl pro Adama a Evu pád do hříchu? 1 Moj 3,7

Otevřely se jim oči a oni poznali, že už nejsou nevinní. Poznali svou nahotu. Bůh se jim však ve svém milosrdenství zjevil. Vysvětlil jim oběť, kterou Kristus přinese, aby nemuseli zahynout věčnou smrtí. Pro nebeského Otce to byl zápas nekonečně těžší než Abrahamovo obětování Izáka (viz 1 Moj 22). Kristovou výkupnou obětí měl být člověk zbaven satanova otroctvého jha. Víra v zásluhy Božího Syna umožnila lidem věčné spasení.

Jak naši prarodiče poznali, že za ně musí zástupnou smrtí zemřít Kristus? 1 Moj 3,21

Adam měl při pohledu na krvácející a umírající oběť vírou pohlédnout na Božího Syna. Když při obětování zabíjel nevinné zvířátko, zdálo se mu, že vlastní rukou prolévá krev Božího Syna.

Adamovi a Evě se otevřely oči i pro významné bu-

doucí události, mezi které patřil Kristův pozemský život pokory a ponížení. Adam směl vidět budoucí významné události od vyhnání z ráje přes potopu až do prvního příchodu Krista na zemi.

2. Potopa

O čem svědčí výzva k Noemovi, aby se svou rodinou vešel do korábu? 1 Moj 7,1.7

Noe žil stejně bohabojně jako Enoch. Pán Bůh ho vyzval, aby se svými příbuznými vešel do korábu. Zde je jádro evangelia. Evangelium je pozvání ke Kristu — jedinému záchrannému korábu pro člověka. Adam a Eva si bezprostředně po pádu do hříchu tuto skutečnost neuvědomovali. Utíkali od Krista a snažili se ukrýt (viz 1 Moj 3,8). Někteří křesťané hledají útočiště ve vlastních skutcích, jen aby se vyhnuli Kristu.

Jaké pozvání máme přijmout, chceme-li být v bezpečných rukou? Mat 11,28; 28,19—20

Pouze osm lidí tehdejšího světa se před potopou zachránilo. Vyplývají z toho dvě skutečnosti: (1) Kristovo utrpení je nepopsatelné. Vzhledem ke své božské dokonalosti je prožíval mnohem mučivěji než pozemští rodiče snášejí smrt svých dětí. (2) Kristův připravený koráb použilo jen osm lidí. Plán spasení byl připraven pro všechny, ale pouze malý „ostatek“ ho přijme.

3. Při vyjití z Egypta

V jakém smyslu byl velikonoční beránek předobrazem Krista? 1 Kor 5,7; viz 2 Moj 12,3.5—8.11

Bůh nabídl ochranu každé věřící rodině s podmínkou, že zabije velikonočního beránka. Tento ani ne roční beránek představoval Krista v poměrně mladém věku. Velikonoční beránek byl zabit v podvečer, právě tak jako „Boží Beránek“ — Ježíš Kristus (viz Mat 27,45—50). Podobně jako Židé opustili Egypt a unikli svým zotročovatelům, tak nás Kristova smrt osvobozuje od moci a otroctví hříchu.

Co znamenalo pomazání vrchu dveří i zárubní krví podle 2 Moj 12,7.23?

Podobně musí Kristova krev poznamenat člověka. Musíme věřit, že Kristus zemřel za nás osobně. Každý

Jednotlivě si musí přivlastnit zásluhy této výkupné oběti.

Proč si měli věřící i v pozdějších dobách připomínat Velkou noc? 2 Moj 12,17.26–27

Cím byla Velká noc pro vysvobození z otroctví, tím je Golgota pro vzkříšení. Zmrtvýchvstání Krista, našeho velikonočního Beránka, nás ujišťuje o vítězství nad hrobem (viz 1 Kor 15,17–22; Kol 3,1). Z otroctví hříchu jsme vysvobozeni díky oběti našeho Zástupce, Božího Beránka.

4. U Rudého moře

Co nám umožní, abychom spolu s vykoupenými mohli zpívat „píseň Mojžíšovu“ a „píseň Beránkovu“? Zj 15,2–4; viz 2 Moj 15,13

Mojžíš řekl Židům: „Nebojte se, stůjte a vizte spasení Hospodinovo, kteréž vám způsobí dnes; nebo Egyptských, kteréž jste viděli dnes, neuzříte nikdy více až na věky. Hospodin bojovati bude za vás, a vy mlčeti budete“ (2 Moj 14,13–14). Budoucí píseň Mojžíše a Beránka (Zj 15,3) zazní po vysvobození z moderního Babylóna, ze kterého bude Boží lid znovu vysvobozen, aniž by bojoval. Toho „času vysvobozen bude lid tvůj“ (Dan 12,1).

Jak Pán Bůh zasáhl ve zdánlivě bezvýchodné situaci v době Daniela? Dan 3,27; 6,22

Tyto případy vysvobození předznamenávaly Kristovu oběť dvojím způsobem: (1) Nikdo nemůže zachránit sám sebe. Nikdo z lidí nemůže odstranit Rudé moře, uhasit ohnivou pec ani zavřít tlamy lvům. Ani vlastní smrtí (mučednictvím) si nemůžeme spasení zabezpečit. Vysvobodit nás může jedině Kristus. (2) Ježíš Kristus, který převedl svůj lid přes Rudé moře a který vytrhl Daniela ze lví jámy, se také procházel s židovskými mládenci v ohnivé peci (viz Dan 3,25). Vysvobodil svůj lid jako Bůh. Mohl to učinit však jen proto, že jednou v budoucnosti bude sám stát před svým vlastním „Rudým mořem“ jako jeden z lidí. Potřebu úzkého společenství se svým Otcem pocífoval ve své pozemské osamělosti víc, než Izrael u moře a mládenci v ohnivé peci. Překročil „vody“ Golgoty, aby nás

svým zmrtvýchvstáním bezpečně převedl na druhý břeh.

5. V případě hříchu a pokání Davida.

Šlo v případě velkého hříchu Davida proti Uriášovi a jeho manželce o něco víc než jen o hřích? Ž 51,6—7,12

Hříšníky jsme v důsledku své zděděné náklonnosti k hříchu. Hřích proniká celou naší bytostí a všechny naše skutky. Také David měl hříšnou přirozenost dříve než přestoupil Boží zákon. Hřích je tedy víc než přestoupení zákona (viz 1 Jan 3,4). Vede k přerušení vztahu s Bohem a Kristem. Hříšník se musí znovuzrodit (viz Jan 3,3). David si to musel jasně uvědomovat, protože prosí o obnovení vztahu k Bohu (v. 13—14).

Jakými obrazy líčí prorok Ezechiél nutnost důkladné změny hříšníka? Ez 36,25—27

Po svém těžkém hříchu David potřeboval důkladnou obnovu. Tím byl jeho vztah k Bohu očištěn, ale následky svého hříchu musel nést dál. Zvláště výrazně se to projevilo v Absolónově zradě. Absolón předstíral věrnost svému otci, avšak jednoho dne jeho zrada propukla naplno. Nakonec svému otci vyhlásil válku. Byl rozhodnut zabít ho a sám nastoupit na trůn. Pronásledovaný, ztrápený a potupený král šel bosý a v pláči na Olivetskou horu (2 Sam 15,30). Postavil se proti němu i Semei a zlomyslně obviňoval sklíčeného krále. David mu však neodporoval.

V Davidovi můžeme vidět předobraz Ježíše Krista, zarmouceného krále, který šel na Olivetskou horu v slzách a úzkosti, vstoupil do Getsemanské zahrady, přičemž zármutek Davida mohl být jen nepatrnou ozvěnou Kristova budoucího utrpení. Přitom se Izrael, vyvolený Boží syn, projevil jako zrádný Absolón.

6. Shrnutí

Čím je Ježíš Kristus pro naši víru? Žid 12,2

Vrcholné zjevení Kristovy lásky, a tedy Boha samotného se událo v Getsemane a na kříži. Golgota je plným odhalením toho, co bylo v Božím srdci skryto od věčnosti — jeho bezmezná láska k nám. Golgota zcela vyjevila toto věčné tajemství, obětovala věčný

... byla konečným výkřikem srdce, které vždy krvácelo v zájmu odsouzených a proti němu bojujících rebelů.

Boží Syn, který neměl počátek, vystavil se nebezpečí nekonečné ztráty. To odpovídá Boží podstatě. On je takový od věčnosti. Tato představa Boha je obsahem celého Starého zákona. Celé Písmo je třeba vykládat z tohoto hlediska.

3. úkol — 19. ledna 1985

VTĚLENÍ

Zákl. verš: Luk 1,35

Vtělení je největším divem světa. Žádná událost v minulosti se mu nevyrovnala a nevyrovná se mu ani v budoucnosti. Je to jedinečný, neopakovatelný a neodvolatelný div, úplně odlišný od všech ostatních divů. Zůstane provždy jedním z vrcholných činů Stvořitele. Podobně jako Boží láska, má i vtělení věčné rozměry, které sahají do věčné minulosti i do budoucí věčnosti. Abychom postrehli skutečnou šířku a hluboký význam této události, musíme mít na zřeteli, že zde jde o věčný plán i věčné Boží tajemství.

1. **Věčný plán:** V Boží mysli byla od věčnosti smlouva milosti. Nazývá se věčnou smlouvou, protože plán spasení nevznikl až po pádu člověka do hříchu. Pavel píše, že Bůh nás v Kristu vyvolil „ještě před stvořením světa“ (Ef 1,4) a připomeňme, že je „velkým tajemstvím... On, který se zjevil v těle“ (1 Tim 3,16).

2. **Věčné tajemství:** Po celou věčnost budeme zkoumat vědu o vykoupení, abychom porozuměli, co znamená, že Syn nekonečného Boha dal svůj život za život světa.

1. Druhý Adam

Jaký význam má pro nás porovnání prvního Adama s Ježíšem Kristem? Řím 5,17–18

V 5. kapitole Římanům je Pán Ježíš jako druhý

Adam srovnáván s prvním Adamem, člověkem. Verše 12–21 především zdůrazňují, že hřích a smrt jako důsledek pádu Adama zachvátily celé lidstvo, avšak na-proti tomu spravedlnost a život jako vítězné moci vycházejí z Krista, aby zachránily všechny lidi. Jako smrt zahrnuje všechny účastníky Adamova hříchu, tak život dostanou všichni, kdo přijímají Kristovu spravedlnost. Z účasti na hříchu Adama není nikdo vyloučen, ale účast na Kristově spravedlnosti mají jen věřící. To, co nám Kristus vydobyl, je více než to, o co nás Adam připravil.

Jaký cíl sledovalo poslání Krista na zemi kromě spasení člověka? Ef 1,10; 3,10–11

Plán spasení měl ještě rozsáhlejší, hlubší smysl než jen záchranu člověka. Kristova oběť pro spasení lidí měla nejen znovu otevřít nebe, ale především před celým vesmírem ospravedlnit Boha a jeho Syna v jejich opatření proti vzpouře satana. Dále měla potvrdit věčnou platnost Božího zákona a ukázat podstatu a následky hříchu.

2. Slovo se stalo tělem

Co umožnil Duch svatý pochopit apoštolu Janovi? Jan 1,14; viz 1 Jan 1,1–3

Věčné Slovo se stalo tělem. Jeho poslání jako Boha-člověka na tomto světě mělo pro lidi význam záchrany. Výraz „tělo“ v souvislosti s Kristovým vtělením je chápán dvojím způsobem: (1) Kristus vzal na sebe hříšnou přirozenost, jakou dědí lidé při svém narození. (2) Když se Kristus stal druhým Adamem, byl právě tak člověkem jako Adam před pádem do hříchu v tom smyslu, že neměl žádný vrozený sklon k hříchu.

Co znamenají Pavlova slova „v podobě hříšného těla“ ve spojení s Kristovým vtělením podle Řím 8,3 a 2 Kor 5,21? Viz Žid 2,14.17; Iz 53,4

Stanovisko prvé:

Kdo tyto verše chápe tak, že Ježíš přijal naši lidskou přirozenost, vidí v něm Toho, který byl „počítán s přestupníky“ a žil „v podobě hříšného těla“. V dopise Židům čteme: „Ve všem se musel stát podobný bratřím“.

Tento názor podporují výroky E. G. Whiteové: „Kristus měl podle Boží vůle vzít na sebe podobu a přirozenost padlého člověka“. „Ježíš přijal lidství, když lidstvo bylo oslabeno čtyři tisíce let trvajícím hříchem. Jako každé dítě Adama přijal následky působení velkého zákona dědičnosti.“

Stanovisko druhé:

Ti, kdo tyto verše chápou ve smyslu, že Ježíš přijal mravní přirozenost Adama před pádem, nechápou výraz „v podobě“ z Řím 8,3 jako „v rovnosti“. Podle jejich názoru Ten, který nepoznal žádný hřích, se stal hříchem za nás (2 Kor 5,21) tehdy, když se stal za nás obětí (Iz 53,12).

Oporou pro tento názor mohou být tyto výroky E. G. Whiteové: „Nevlastnil vášně naší lidské padlé přirozenosti, ale byl tísněn podobnými slabostmi, pokoušený ve všem jako my.“

Dbejme rady ducha prorockého: „Při uvažování o Kristově lidské přirozenosti buďte krajně opatrní. Nepředstavujte ho lidem jako člověka s hříšnými sklony. On je druhý Adam.“

3. Člověk, a přece Bůh

Do jaké míry podléhal Pán Ježíš jako člověk pozemským podmínkám? Mat 8,20.24; Luk 4,2

Lidem, se kterými se Pán Ježíš za svého pozemského života stýkal, připadal zřejmě jako jeden z nich. Ježíš Kristus však byl Bůh i člověk zároveň. Ať už jeho lidskou přirozenost chápeme jakkoli, jeho božství nesmíme přehlížet. I když toto božství bylo „skryté“, v Ježíši se pojí božská přirozenost s lidskou. Můžeme také říci: To, co Ježíš s lidskou přirozeností na sebe vzal, ani v nejmenším neovlivnilo jeho božský, nenařušený vztah k Otci. Musíme připustit, že ve vtělení jde o tajemství, které lidská mysl nerozřeší. V otázce Ježíšovy přirozenosti nám však může pomoci myšlenka, že o míře jeho podobnosti lidem rozhoduje jeho poslání: Kristus nás přišel zachránit z hříchu a jeho následků a ukázat nám vzor, jak bychom měli žít.

Jak nám může důkladnější definování hříchu objasnit lidskou přirozenost Krista? 1 Jan 3,4–5

Přestoupení zákona je vyvoláno porušeným vztahem. Podstatou hříchu je odloučení od Boha. Když však Kristus přijal naši lidskou přirozenost, svůj vztah k Bohu nijak nenarušil. Vtělení je výrazem Kristovy vrcholné ochoty konat vůli svého Otce (viz Žid 10,7; Ž 40,7–8). Vtělení znamenalo krajní sebezapření a bezvýhradnou ochotu řídit se Boží vůlí. Tedy i ve vtělení vidíme jedinečné spojení Ježíše Krista s Bohem.

4. Náš zástupce

Kdy se Kristus stal hříchem za nás? Mat 27,46 (Mar 15,34)

Kristus pouze jednou zvolal: „Bože můj, proč jsi mne opustil?“ (Mar 15,34). Bylo to na konci jeho života. Naproti tomu celá řada veršů poukazuje na to, jak byl Ježíš závislý na svém Otci (viz Jan 5,19.30; 8,28; 10,36–38; 14,9–11), přitom však jasně předvídal, co pro něj znamená vzít vinu celého lidstva na sebe (viz Jan 12,27–28; 17,1; Mat 26,37–38; 27,46).

Co pro Pána Ježíše znamenalo nést hříchy lidstva? Iz 53,4–6

Když Ježíš Kristus vstoupil na naše místo jako náš zástupce, poprvé zažil pocit odloučení hříšného člověka od Boha. Kristus stál tváří v tvář „peklu“, druhé smrti a věčnému odloučení od Boha. Zděsil se této představy v obavě strašných možných následků. Nakonec předal svou vůli Otci a podstoupil smrt, která právem patřila nám. V tomto smyslu zdůrazňuje 2 Kor 5,21, že právě Ten, který nepoznal žádný hřích – žádné odloučení od Boha po celou věčnost – Ten pro naše hříchy nyní okoušel tuto strašnou, dosud nepoznanou zkušenost.

5. Hledání ztraceného

Která podobenství vystihují spásný smysl Kristova vtělení? Luk 19,10; 15,1–32

Tři podobenství z Luk 15 nám umožňují nahlédnout do Božího záchranného poslání. (1) Pastýř našel ztracenou ovci, (2) žena našla ztracený peníz, (3) otec přijal marnotratného syna.

Mezi těmito třemi ilustracemi spasení jsou zajímavé

rozdíly. Nic není tak bezmocné jako ztracená ovce. Do určité míry si uvědomuje svou ztracenost, ale neumí najít cestu k stádu. Ztracený peníz si svou ztracenost nijak neuvědomuje. Zato ztracený syn nejen o svém ztracení ví, ale svobodně si je zvolil. Jen v utrpení si uvědomuje své strašné postavení. I když ještě neví o velikosti otcovy lásky, zná cestu zpět.

6. Shrnutí

Proč mohl Pán Ježíš jít cestou záchrany člověka až do krajních důsledků? Fil 2,8; viz Žid 5,7–8

Kristovo vtělení tvoří časový předěl, ve kterém Bůh sám vstoupil do proudu lidského času a zkušenosti. Tak jako potápěč má za sebou dlouhou cestu předtím, než skočí do vody, také Kristus překonal dlouhou cestu před tím, než se stal člověkem. Betlém se stal průsečíkem časnosti a věčnosti. Nebylo by však vtělení bez věčné lásky vůči možným hříšníkům v srdci Božího Syna. Kristova věčná existence se vyznačovala jeho ochotou sestoupit do Betléma.

Ve snaze pochopit význam Kristova vtělení musíme mít na zřeteli několik skutečností: (1) Skok do vody nemůžeme posuzovat pouze od okamžiku dotyku s vodou, (2) pohyb z výšin až do ponoření se do vody je podstatně důležitý pro celý skok do vody, (3) stejně tak důležitý je pohyb ve vodních hloubkách. Samozřejmě všechny ilustrace a přirovnání, kterými chceme naznačit nebo objasnit tajemství vtělení, jsou nedostatečné.

Svým vtělením přišel v našem zájmu žít, ale ukřižováním přišel v našem zájmu zemřít (viz Fil 2,5–11). Nebe, Betlém a Golgota tvoří tři významné kroky v jeho „ponížení“ pro nás. Betlém bez nebe a Golgoty pochopíme právě tak málo jako potápěče bez předběžného skoku. Vtělení musíme vidět v celé souvislosti, tj. v jeho přípravě i v jeho následcích.

Nejhlubší bod sestupu směrem k člověku dosáhl Syn Boží na Golgotě, nikoli v Betlémě. V mrákotě a temnotě nejhlubších hloubek čelil věčné smrti a zemřel místo nás. Zemřel, protože se stal za nás hříchem. V tomto smyslu jeho vtělení předpokládalo pohyb z věčných výšin slávy do posledních hloubek pokory a ponížení.

PRAVÝ BŮH A PRAVÝ ČLOVĚK

Zákl. verš: Jan 15,1

Prorok Izaiáš přirovnává Izrael k vinici (viz Iz 5, 1—7). Spojením starozákonních a novozákonních obrazů dospějeme k závěru, že v této vinici vyrostl vinný kmen, který přinesl bohaté ovoce. Tímto vinným kmenem byl Ježíš Kristus, kterému se mělo podařit to, co se nepodařilo celému Izraeli. Měl se stát spasitelem hříšníků, zástupcem všech, kdo k němu přijdou.

V minulém úkolu jsme uvažovali o tom, že Bůh byl v Kristu a smířil se sebou svět. Naše chápání Kristovy lidské přirozenosti musí vycházet z poznání, že jeden člen Božství přišel na svět konat vůli Božství, přičemž spojení mělo zůstat nepřerušeno. V dnešním úkolu se zaměříme na skutečnost, že tento Bůh přišel na zemi splnit své poslání jako člověk. Kristus přišel jako člověk úplně závislý na Bohu. Viděl někdo růst vinný kmen bez jakékoli opory? To není možné. Vinný kmen je přirozeně závislý. Má-li zdárně růst, potřebuje vnější oporu. Bez ní ho nepříznivé počasí co nejdříve povalí na zem. Ježíš přišel na svět jako Bůh, ale žil tak, jak musí žít lidé — jako vinný kmen závislý na svém Otci, vinaři.

1. Dvě přirozenosti Ježíše Krista

Jak popisuje epištola Židům dvě přirozenosti Ježíše Krista? Žid 1,2—3; 2,14

První kapitola dopisu Židům líčí božskou přirozenost Krista, zatímco druhá kapitola představuje jeho přirozenost lidskou. Tyto dvě přirozenosti byly tajemně spojeny, božská a lidská přirozenost tvoří v Kristu jednotu. Jsou rozdílné, ale nerozlučitelné. V tomto smyslu nás první kapitola dopisu Židům přivádí ke Kristu jako Stvořiteli světů (1,2). A právě tento Stvořitel se stal stvořením (2,14).

Koncily v Nicei (325 po Kr.) a v Chalcedoně (461 po Kr.) se snažily formulovat božskou a lidskou přiroze-

nost Ježíše Krista. Dospěly k názoru, že přirozenosti jsou nezaměnitelné, nedělitelné a neodlučitelné. Tyto negativní výrazy hovoří o jisté odlišnosti v jednotě. Ježíš Kristus je jedna osoba, ale s dvěma odlišnými přirozenostmi.

Evangelia představují Ježíše Krista jako „Božího Syna“ (Mat 14,33; 27,54; Mar 1,1; Jan 20,31) i jako „Syna člověka“ (Jan 3,14; Mat 9,6). Tím jsou zdůrazněny obě přirozenosti Pána Ježíše.

Co čteme o dvou přirozenostech v souvislosti se vzkříšením? Jan 10, 17–18

Kristus měl moc svůj život nejen obětovat, ale také ho vzkřísit. Jeho lidství zemřelo, ale jeho božstvím bylo znovu přivedeno k životu. Na Otcův pokyn, aby vyšel z hrobu, povstal k životu, který v něm byl.

2. Vzdal se hodnosti

Jaké důsledky mělo Ježíšovo ponížení se? Fil 2, 6–7; Jan 3,16

Kristus se zřekl, vzdal své hodnosti, odložil své právo používat své božství. I když měl stále božskou přirozenost, nikdy svou božskou moc nepoužil, aby si svůj pozemský život člověka nějak usnadnil. Božskou moc přijímal ze stálého spojení s Otcem, nikoli ze své božské přirozenosti.

V čem se jasně projevilo, že Ježíš Kristus se vžil do pozemské situace? Luk 2,40.52; viz Gal 4,4

Tím, že se Kristus stal člověkem, vstoupil do lidských dějin, aby žil v rámci lidských možností. Z nekonečné věčnosti sestoupil na zem, aby své božství přioděl lidstvím a provždy nosil naši lidskou podobu. Vševedoucí Bůh se zřekl své vševědoucnosti a stal se poprvé žákem (viz Žid 5,8). Když se zřekl všemohoucnosti, mohl trpět a zemřít (viz Žid 5,7).

Mohl se Ježíš Kristus stát naším zástupcem a vzorem, aniž by se zřekl své hodnosti? Fil 2,5–8

Ježíš Kristus mohl být naším zástupcem a vzorem proto, že byl pravým Bohem a pravým člověkem. Musel být Bohem, mělo-li mít jeho poslání pro nás význam. Musel však současně být člověkem, měl-li své poslání v našem zájmu splnit. Platnost jeho činů za-

ručovala jeho božství. Avšak jako náš zástupce i příklad žil a konal vše jako člověk. Být Bohem a přece být jako člověk bylo možné jen za předpokladu zřeknutí se hodnosti.

3. Kristova závislost

V čem se projevovala Ježíšova závislost na Otci a Duchu svatém? Jan 8,28—29; Luk 1,35; 4,14

Ježíš Kristus se narodil z Ducha svatého a od prvního okamžiku byl svatý a bezhříšný a bezvýhradně závislý na Boží přítomnosti. Byl pokřtěn Duchem (Mar 1,9—12), jím byl vyveden na poušť (Luk 4,1), vydal se na smrt, protože byl plný Ducha (Žid 9,14), a Duchem byl vzkříšen (Řím 8,11).

I když zůstal Bohem, byl ve svém lidském životě závislý na Otci a Duchu svatém.

Proč byla pro Ježíše Krista modlitba tak mimořádně důležitá? Luk 6,12; 9,18

Kristus žil modlitebním životem. Každodenně obklíčen pokušením, stále pronásledován vůdci lidu věděl, že své lidství musí posilovat modlitbou. Měl-li být pro lidi požehnáním, musel mít společenství s Otcem, od něho musel získávat sílu, vytrvalost a neochvějnost.

Kristus byl po celou věčnost rovný Otci a Duchu svatému. Svou božskou přirozeností jím zůstal rovný i na zemi, avšak jako člověk byl na nich závislý jako nikdy předtím. V Kristu byl Bůh skutečným člověkem.

4. Kristova moc konat zázraky

V čem byl původ Kristovy moci dělat divy? Mat 12,28

Když farizeové obvinili Krista, že vyhání démony mocí belzebuba, neobhajoval svou moc. Poukázal na Ducha svatého jako na zdroj divotvorné moci. Řekl: „A kdyby kdo řekl slovo proti Synu člověka, bude jemu odpuštěno, ale kdož by mluvil proti Duchu svatému, nebude jemu odpuštěno, ani v tomto věku, ani v budoucím“ (Mat 12,32).

Jak vylíčil Izaiáš působení Spasitele? Iz 61,1—2; 42,1; viz: 11,2—4

Komu připsal Petr Ježišovu divotvornou moc? Sk 10,36–38

Izaiáš ve Starém a Petr v Novém zákoně poukazují na stejný zdroj Kristovy moci konat divy, o kterém hovořil i Ježíš. Oba ho poznali jako Boha, přičemž oba dva postřehli, že je Bůh-člověk, který v stanovenou dobu přišel na tento svět a byl závislý na Otci i Duchu svatém.

Co učinil Kristus v zájmu hladového zástupu, co by pro sebe nebyl udělal? Mat 14,15–20

Přestože Pán Ježíš měl hlad jako jeho posluchači, nepoužil svou božskou moc v zájmu vlastních potřeb. Byl závislý na svém nebeském Otci ve všech svých potřebách. Divy, které vykonal, konal vírou a modlitbou.

5. Kristova poslušnost

V čem měla původ poslušnost Pána Ježíše? Jan 14, 31a; 5,19–20

Kristus měl před vtělením účast na stvoření světa, na vládě nad vesmírem. Když přijal lidskou přirozenost a zřekl se používání své božské moci, prožíval novou zkušenost. Na svět přišel z dobrovolné poslušnosti vůči svému Otci a tento rys charakterizoval celý jeho pozemský život.

V jakém smyslu se musel Pán Ježíš učit poslušnosti? Žid 5,8

I když byl Kristus před svým vtělením všemohoucí, přece nepoznal ze zkušenosti problémy lidí snažících se poslouchat Boha. Toto poznání získal tím, že se stal člověkem a jako člověk čelil pokušením života.

Každá Božská osoba v Trojici žila pro druhé dvě osoby. V dokonalé lásce neexistují příkazy ani vynucená poslušnost, ale nesobecká služba. Kristus se ochotně stal naším Spasitelem. Přál si splnit Otcovu touhu zachránit nás. Když se stal člověkem, osobně se naučil, co znamená poslouchat.

6. Shrnutí

Do jaké míry „zdokonalilo“ Pána Ježíše jeho utrpení? Žid 2,10; 1 Petr 2,21–24

Byla doba, kdy Bůh a stvoření lidé žili v neporušeném společenství jako Tvůrce a stvoření, Udržovatel a závislé bytosti. Pádem do hříchu se toto společenství přerušilo. První lidé zhřešili tím, že se chtěli stát nezávislými na Bohu. Spasení se uskutečnilo tím, že člověk Ježíš Kristus se stal závislým. Návrat do otcovského domova nám umožnila jeho bezvýhradná závislost na nebeském Otci.

Bůh se stal dítětem. Všemohoucnost se stala bezmocností. Narodil se Ten, který neměl začátek. Ten, ve kterém byl „původní, nepropůjčený a neodvozený život“, se stal dítětem Marie. Tam byla jeho závislost zjevná. Ježíš Kristus zůstal po celý svůj život závislý na svém nebeském Otci, aby nás mohl zachránit. Člověk potřeboval spasení a skutečně spasený, zachráněný byl Člověkem – vtěleným Bohem, který se stal závislým člověkem.

5. úkol – 2. února 1985

POKOUŠENÝ JAKO MY

Zákl. verš: Žid 4,15

Když přišel Ježíš Kristus na zem, byl skutečný Bůh a skutečný člověk. Přišel na svět jako Bůh, ale na světě žil jako my. Na tyto dvě skutečnosti musíme stále pamatovat. Nevýváženost těchto dvou skutečností vytvářela nejeden problém při studiu Kristova pozemského života. Reformátor Martin Luther například vycházel z názoru, že božská a lidská přirozenost v Kristu byly smíšeny, takže nebyl ani Bohem ani člověkem, ale jakýmsi třetím druhem osoby, ve které se Božství zlidštilo a lidství zbožštilo. Jan Kalvín hovořil o tom, že dítě Ježíš v Betlémě bylo současně na Božím trůně v nebi sedícím Králem. Zastával názor, že Božství nebo jeho část se při vtělení vlilo do jakési nádoby v čase a prostoru (do lidského těla), ale současně bylo v celém vesmíru.

Podle názoru K. Bartha bylo lidství Ježíše Krista obklopeno božstvím, takže nemohl zhřešit.

Bylo-li Ježíšovo lidství (1) zbožštělé, jak učil Luther, nebo (2) žil-li Kristus současně v dějinách i mimo ně, jak se domníval Kalvín, anebo (3) byl podle Barthova názoru obklopen neproniknutelnou hradbou božství, pak nebyl člověkem v plném slova smyslu a nemohl by být ani pokoušen podobně jako my.

V úkolu minulého týdne jsme hovořili o poslušnosti Pána Ježíše, lidsky závislém na nebeském Otci. Tato představa je podstatně důležitá. Kristovým působením měl být satan zbaven vlády nad lidmi, což mohl Pán Ježíš docílit jen neochvějným, cílevědomým postupem. Ježíš přišel jako člověk, aby byl stejně jako člověk pokoušen a aby osvědčil pravou lidskou poslušnost. Jeho život byl životem poslušnosti vůči Bohu. Zvítězil stejně jako musí zvítězit člověk. Chybné názory na přirozenost našeho Pána nás mohou snadno dovést k nesprávným závěrům.

1. V palbě pokušení

Do jaké míry byl Pán Ježíš pokoušen „jako my“? Žid 4,15

Slovo pokušení v nás vyvolává představu příčiny zla, nikoli zlo samo. Cílem pokušení je přerušit náš vztah závislosti na Bohu (viz Iz 59,2).

Proč Pán Ježíš, který přišel na zem konat vůli svého Otce, reagoval na pokušení jinak než my? Jan 14,30; 8,46; viz Luk 1,35

My lidé se rodíme se sklony k hříchu. Kristovo narození se podobalo našemu znovuzrození, které je důsledkem rozhodnutí konat Boží vůli (viz Žid 10,7; Jan 3,18–21). Pán Ježíš nebyl při svém narození ve stavu odcizení Bohu, protože již svým vtělením plnil vůli svého Otce. Nebyl odcizen Bohu. My jsme však Bohu odcizeni od samého začátku naší existence. Na něj se nevztahovalo ani to, co píše Pavel o našem „chtění“, kterému chybí „činění“ (Řím 7,18). I když se v Kristu pojí vlastně porušená lidská přirozenost s jeho bezhříšnou přirozeností, přece v ní nebyla žádná náklonnost k hříchu.

2. Vrcholné pokušení

V čem spočívá hlavní rozdíl mezi „Synem člověka“ — Ježíšem Nazaretským a každým jiným člověkem? Řím 3,23; 1 Jan 3,5; viz Žid 4,15

Všichni lidé se rodí v hříchu a sami hřeší (viz Ef 2,1; Iz 1,5—6; 2 Tim 2,26). Bezhříšný Pán Ježíš nepotřeboval žádného zachránce. Kdyby však Ježíš zhřešil jako člověk, satanovo vítězství by bylo dokonalé a záchrana lidstva by byla neúspěšná. Díky Bohu, že „v něm nebyl žádný hřích“!

Z čeho můžeme vyvozovat, že Pán Ježíš byl vystaven silnějšímu pokušení než my? Jan 8,44—47; viz Mat 4,1—3

Když cílem pokušení je svést nás k nezávislosti na Bohu a k spoléhání na vlastní síly, kdo byl ve větším pokušení: Pán Ježíš (který byl Bohem, a proto měl věnou božskou moc, na kterou se mohl spolehnout), nebo my, kteří máme k dispozici mdlou a slabou sílu? Pokud jde o pokušení, měli bychom si ujasnit, že Ježíšova bezhříšnost se musela vždy znovu osvědčit za nejtěžších satanových zkoušek. Žádný člověk se tak nedržel nebeského Olce jako on.

3. Pokušení v mládí

Co chtěl satan způsobit svým útokem na Ježíše jako dítě? Mat 2,13—14.16

Satan jásal, když se Kristus stal dítětem a stíhal ho každým možným pokušením. Jeho údělem byla lidská slabost a slzy, ale on se utíkal k Otci, modlil se celým srdcem, s křikem a v slzách byl vyslyšen v tom, co ho tísnilo. Zákeřnost nepřítele ho nemohla zaskočit, protože bezvýhradně důvěřoval Otci a poslouchal jeho slovo.

Čím přemohl Ježíš všechna pokušení? Jan 5,19.30; viz Jan 15,1.5

4. Na poušti

Co sledoval satan svým pokušením, když byl Pán Ježíš dlouhým postem zeslabený? Mat 4,1—3.5—6.8—9

Jak Pán Ježíš odrazil tato tři mocná pokušení satana? Mat 4,4.7.10.11

Satan použil pro své záměry chvíli, kdy byl Ježíš dlouhým půstem krajně zeslabený. Právě první pokušení se týkalo naléhavé lidské potřeby, kterou pokušitel zákeřně spojil s určitým zpochybněním Kristova božství. Ježíš v tomto pokušení obstál, protože si nikdy nedal narušit své spojení s Otcem. Žil jeho slovem a jeho čest převyšovala všechno.

Co vyplývá z porovnání pokušení prvních rodičů v ráji a pokušení Ježíše na poušti? 1 Moj 3,1–7

Adam a Eva měli plnou sílu právě stvořených bytostí před pádem, zatímco Pán Ježíš přijal lidskou přirozenost, když lidstvo už bylo oslabené 4000 let trvajícím hříchem. Jediným místem, kde na první lidi číhalo pokušení, byl strom poznání dobrého a zlého, zatímco na Ježíše číhalo po celý život a na každém místě. Adam měl všechno, co potřeboval: hojnost jídla, vládu nad stvořením a bezhříšnost. Ježíš Kristus naproti tomu trpěl nedostatkem: celé týdny nic nejedl a nikde nebyl doma. Nakonec nesl hříchy celého lidstva. Adam jako dokonalá bytost před pádem do hříchu se zdržoval v překrásné zahradě, naproti tomu Ježíš byl sám na poušti na smrt oslaben.

5. Getsemane

Do jaké míry souvisela Ježíšova modlitba v Getsemane s mimořádnou zkouškou jeho víry? Mat 26,37–45

Téměř po šesti týdnech půstu byl Ježíš na poušti pokušení na pokraji smrti. Několik hodin úzkosti v Getsemane však stačilo, aby smrtelným vyčerpáním padl na zem. Hříchy celého lidstva na něj strašlivě doléhaly (viz Mat 26,38). Přemožen hrůzou velké temnoty padl na zem. Lidská přirozenost Božího Syna se v oné mučivé chvíli zachvívala. Nyní se nemodlil za své učedníky, aby jejich víra nezhylnula, ale za svou vlastní, pokoušenou a trýzněnou duši.

Cím Pán Ježíš přemohl toto nejtěžší pokušení? Mar 14,36

Poprvé za celou věčnost byla Kristova jednota s Otcem skutečně přerušena, když se stal nositelem hříchu. Strašná hrůza odloučení – druhá smrt – zachvívala

hlubinami Ježíšovy duše. Tlak pokušení nechat člověka zahynout v jeho hříších byl pro Krista strašnější, než si umíme představit.

6. Shrnutí

V čem se projevuje hluboký smysl zřeknutí se hodnosti Božího Syna a jeho ochota nést hříchy lidstva? 2 Kor 5.21

Žádného jiného člověka satan tak nepokoušel jako našeho Pána. Vedl proti němu boj na život a na smrt. Z tohoto boje mohl vítězně vyjít pouze jeden. Protože satan věděl, že jeho prohra by znamenala jeho záhuby, není divu, že se do tohoto boje pustil s celou svou silou. To neplatí o nokušení kteréhokoli jiného člověka.

Tvrzení, že Ježíš měl oproti nám nějakou výhodu, ať už jako dítě, jako mladý muž nebo kdykoli ve svém životě, musí vzít v úvahu tuto skutečnost: Boží Syn se pohřížil do temnoty, aby rozsvítil světlo — nikoli, aby ho tma pohltila. Každá zdánlivá přednost vynívací z jeho božství nenomáhala jemu, ale nám. Nepřišel na svět kvůli sobě, ale kvůli nám.

I když byl světlem světa, přišel jako náš spolubližní. Otec s ním šel cestou člověka. Satan se snažil provzdy oslabit toto světlo. Ježíš zůstal světlem světa jen tak, že tmou rozháněl světlem, které přijímal od Otce.

Cílem pokušení i v našem životě je, abychom se zřekli své závislosti na Bohu a spoléhali se sami na sebe. Když Ježíš byl člověk a současně Bůh, mohl použít svou božskou moc. Tím byla jeho nokušení větší než kohokoli jiného z lidí. Kdo jiný z lidí by se mohl odvolat na božství v sobě? Ze všech lidí pouze Ježíš žil po celý život bez potřeby pokání.

BŮH S NÁMI

Zákl. verš: Iz 7,14

V době Izaiášově byl Izrael duchovně velmi nízko. Micheáš, Amos a Ozeáš — Izaiášovi současníci — pomáhali odhalovat nespravedlnost a pokrytectví, které ovládaly jejich společnost.

Ježíš našel tento národ v ještě horším stavu. Přišel v nejtemnější chvíli jeho dějin. Lid potřeboval poznat Boží přítomnost ve svém středu. Když přišel Kristus, nejen že je tato skutečnost neprobudila, ale usilovali o jeho bezživotí. Matouš použil Izaiášův výrok z kap. 7,14: „Hle, panna počne a porodí syna a dají mu jméno Immanuel, to jest přeloženo Bůh s námi“ (Mat 1,23).

Co to znamená „Bůh s námi“? Smyslem těchto slov je: „Na zemi byl jednou Ten, který mohl říci: Odpuštějí se ti hříchy, a odpuštěny skutečně byly.“

V dnešním úkole chceme kromě jiného zkoumat otázku, zda Ježíš své božství jen příležitostně odložil, nebo to činil stále. Přitom v podstatě poukážeme na to, že Ježíš (1) nikdy nepoužil božskou moc, aby si usnadnil nějakou životní situaci, (2) Otcovou božskou mocí pomáhal druhým a (3) občas dovolil, aby jeho božství zazářilo jeho lidskou přirozeností.

1. Zjevené božství

V čem se zjevila Ježíšova božská přirozenost při vzkříšení Lazara? Jan 11,41–44

Pán Ježíš jasně ukázal, že největší ze všech jeho zázraků — vzkříšení člověka po čtyřdenním rozkladu — vykonal na základě svého vztahu k nebeskému Otci a nikoli na základě své božské moci. Když se modlil, „aby uvěřili, že jsi mne poslal“ (Jan 11,42), jeho tvář zářila. Ať už toto božství bylo jeho vlastní nebo patřilo Otci, vyzařovalo z Člověka, který byl závislý na nebeském Otci, a to ne ve vlastním zájmu, ale v zájmu těch, kdo v něj měli uvěřit.

Při jaké příležitosti se zvláště projevila Ježíšova důstojnost a sláva? Mar 11,15–18; viz Luk 19,47.48

Při tomto druhém očistění chrámu byli určitě i svědci Ježíšova prvního vystoupení v chrámu (Jan 2,13–17), kteří už tehdy vylekáni utekli. E. G. Whiteová k tomu poznamenává: „Boží přirozenost se tehdy projevila v lidské přirozenosti a Krista zjevila v takové důstojnosti a slávě, jakou lidé nikdy předtím neviděli. Ti, kdo mu byli nejbližší, od něj ustoupili... Pán přerušil ticho a promluvil takovou mocí, že lidé byli ohromeni... Svatý hněv na jeho tváři zářil jako spalující oheň. Nikdo se neodvážil pochybovat o Ježíšově autoritě.“

2. Ježíš zná srdce lidí

Jakým způsobem uvěřili Samaritáni v Krista? Jan 4, 16–19.29

Pán Ježíš vedl postupně samařskou ženu k víře v něho jako Mesiáše. Patřila k tomu i znalost její osobní situace. Tím ukázal, že před ním nemůže nic skrývat (Jan 4,17–19). Když jí později zjevil, že je Mesiášem (v. 25.26), bez zaváhání uvěřila a svědčila o něm svým spoluobyvatelům.

Co se skrývalo za výzvou adresovanou Zacheovi: „Sestup dolů“? Luk 19,4–6

Celníky neměl nikdo rád, protože byli ve službách římské vládní moci. Proto lidé nechtěli mít při „uvítání“ Ježíše v Jerichu nic společného se Zacheem. Ten však i přesto chtěl poznat slavného kazatele.

Žena, která se s vírou dotkla Ježíšova roucha, neunikla jeho pozornosti (Mar 5,25–34), stejně tak uslyšel i výkřik Zacheova srdce v hluku davu, který ho obklopoval. V obou případech to bylo pro ně požehnání, protože Pán Ježíš četl v srdci těchto lidí v jejich zájmu.

Proč Pán Ježíš řekl Jidášovi, že ví o jeho tajných záměrech zrady? Jan 13,21.22

3. Zjevená budoucnost

Z čeho poznáváme, že Pán Ježíš věděl, co ho čeká? Mat 16,21; viz Jan 2,18–22

Povšimněme si zvláštní podrobnosti tohoto proroctví. Čteme zde o místě utrpení, o jeho původci, o následcích a o vzkříšení. Bylo to poprvé, co se Pán Ježíš před svými učedníky zmínil o svém utrpení. Věděl o něm však už dávno předtím. O své smrti a vzkříšení se zmínil před farizei a saducei, když jim tyto věci označil za znamení toho, kým je — znamení proroka Jonáše (viz Mat 12,39; 16,4). V rozhovoru s Nikodémem Pán Ježíš přirovnal sám sebe k hadu vyvýšenému na poušti (viz Jan 3,14–17). Když začal svou službu očištěním chrámu, zmínil se o chrámu, který může být po svém zničení za tři dny postaven (viz Jan 2,19). Věděl o svém poslání od svého dvanáctého roku, kdy poprvé navštívil chrám (viz Luk 2,49).

Jaký význam má pro nás Ježíšova prorocká řeč z Olivetské hory? Mat 24,6.14

Kdyby lidé dbali na Ježíšova prorocká slova, mohli by si ušetřit mnohé nepříjemnosti. Kdo se přidrží Ježíšových předpovědí, nemusí žít v dohadách o budoucnosti světa zmítaného stále novými krizemi.

4. Únik nepřátelům

Jakým způsobem unikl Pán Ježíš těm, kdo usilovali o jeho bezživotí? Luk 4,18.19.27–30

Jen několik okamžiků po té, co Ježíš oznámil své pozemské poslání, které kromě jiného spočívalo ve zvěstování propuštění zajatým a osvobození utlačovaným, návštěvníky synagogy „naplnil hněv“. Povstali, uchopili Pána a chtěli ho shodit do propasti (viz Luk 4, 28–30). Bylo slyšet křik a zlořečení. Někteří ho chtěli kamenovat, ale on se jim náhle ztratil. Nebeští strážci, kteří mu byli po boku již v synagóze, byli s ním i uprostřed tohoto rozzuřeného zástupu. Vyprostili ho z rukou jeho nepřátel a odvedli do bezpečí.

Z jakého jiného nebezpečí byl Pán Ježíš zachráněn? Jan 8,59; 10,31–33.39

Osmá kapitola Janova evangelia líčí Ježíšův spor s farizei a zákoníky v jeruzalémském chrámě ohledně jeho poslání a tajemství jeho osobnosti. Když jeho fanatičtí protivníci uslyšeli, že Pán Ježíš už před založením světa existoval jako Boží Syn, plni hněvu ho

chtěli na místě ukamenovat. Také na tomto místě nad ním držel ochrannou ruku sám Otec.

5. Odpouštěl hříchy

Která slova adresovaná ochrnutému člověku překvapila zákoníky? Mat 9,2

Pán Ježíš znal všechno o ochrnutém. Když byl nemocný ještě doma, Spasitel přesvědčivě oslovoval jeho svědomí, a tím ho přiváděl k sobě. Věděl, že touží po odpuštění. Příčinou jeho nemoci byl hřích a blížila se smrt. Jeho tělo se už rozkládalo. Vrátit mu zdraví znamenalo použít tvůrčí moc a Stvořitelské slovo: „Odpouštějí se ti hříchy.“ Pán Ježíš měl právo to říci.

Jakou útěchu dal Ježíš „velké hříšnici“? Luk 7,49.50

Jidáš ovlivnil učedníky i Šimona, že toto pomazání Ježíšových nohou drahou mastí pokládali za zbytečnou marnivost, a to přesto, že Ježíš pro tyto lidi udělal všechno! Oni nebyli menší hříšníci než žena, která Pána pomazala: Jidáš a Šimon zpozorovali, že Pán Ježíš ví, co si myslí, neodsoudil však ani je, ani ženu. Jeho úkolem bylo zachraňovat muže i ženy a odpouštět jim hříchy i za cenu nekonečně vysokou.

6. Shrnutí

Proč je jméno Immanuel – Bůh s námi – pro Ježíše Krista výstižné? Mat 1,21–23

Jméno Immanuel překládáme „Bůh s námi“. Vždycky však znamenalo „Bůh pro nás“. Kristus nemusel opustit nebe a přijít na zemi. Přišel ochotně, z podnětu lásky připravené platit jakoukoli cenu za záchranu lidstva. Celý pozemský život Krista byl jedinečným rozvinutím věčné lásky Boží. Rozdělil se se všemi, s kterými přicházel do styku. Putoval přes města i vesnice a uzdravoval všechny nemocné. Nikoho nepřehlížel a nikdo neunikl jeho pozornosti. Smyslem jeho pozemského života bylo přinášet lidem požehnání.

Jak ale uskutečnil toto požehnání? Jak se stal tou velkou tvořivou přítomností, kterou byl? Jak vzkřísil mrtvé? Jak odpouštěl hříchy a dával věčný život?

Zní to paradoxně, ale Pán Ježíš osvobozoval tím, že sám se stal závislý na nebeském Otci. Neděsil hromy

a blesky jako na Sinaji, kde byla mezi ním a Izraelem určitá vzdálenost a trest smrti stihl každého, kdo se dotkl hory, ze které hovořil. Ne! „Bůh s námi“ byl také „Člověk s námi“. Sedával s lidmi toužícími po jeho blízkosti, jako tomu bylo na hoře, kde pronesl svá známá blahoslavenství.

„Člověk s námi“ znamenalo, že byl skutečně jedním z nás. Skutečně vstoupil do proudu lidských dějin a zůstal v nich až do svého nanebevstoupení. Zázraky konal pro druhé, nikdy ne pro sebe. Přišel kvůli druhým, nikoli kvůli sobě. Neopustil dílo, dokud je nedokonal. Pracoval pro jiné, sloužil druhým až do smrti.

Tyto divy nekonal jako „Bůh s námi“, ale jako „Člověk s námi“. Pán Ježíš se modlil ke svému Otci tak, jak se nikdo z lidí nemodlil. Bůh se nemusí modlit k Bohu, ale člověk ano. Nikdy nikdo nežil pro druhé tak jako tento Člověk, protože žádný člověk se nikdy nemodlil za druhé tak, jako On. Jeho spojení s nebeským Otcem bylo tak pevné a neochvějné, že skrze ně proudila bez přestání Boží moc k lidem. Ponořen do hlubin nepřestal mít živé spojení s nebem a výsledkem byly zázraky.

7. úkol — 16. února 1985

„SLOVO SE STALO TĚLEM“

Zákl. verš: Jan 1,1.14

V dnešním úkolu budeme pokračovat v myšlenkách úkolu minulého. Ježíš Kristus byl Immanuel, tj. „Bůh s námi“. Na počátku Boží Syn stvořil svět, do kterého nyní přišel jako člověk (viz Žid 1,1.2). Jeho slovo mělo stvořitelskou moc. Řekl: „Buď světlo, a bylo světlo“ (1 Moj 1,3). Svým božstvím mohl stvořit světlo i život.

Nyní však měl sám začátek, tj. měla ho jeho lidská přirozenost. Místo aby zaznělo slovo, toto Slovo se stalo tělem. Vesmír poznal novou skutečnost — jediného Boha-člověka. V Ježíši Kristu byl plně přítomen Bůh i člověk.

Bůh byl v Kristu smiřující svět se sebou (2 Kor 5,19). Kristus na tomto světě nikdy nepřestal být Božím Synem. Tím spojil své božství s lidstvím na věčné časy. Boží a lidská přirozenost v Kristu zůstaly spojeny po celý jeho život, i když si přitom každá zachovala svou odlišnost.

Jakým způsobem nasýtil Pán Ježíš pětitisícový a předtím čtyřtisícový zástup lidí? Jak utišil rozbouřené moře, které rybáře předěsilo? Jak čelil nepřátelům a překvapoval moudrostí a rozvahou? Proč učil a hovořil s autoritou, jakou nemá nikdo? Jakým způsobem došlo k proměnění na hoře za přítomnosti Petra, Jakuba a Jana? A jak vstal z mrtvých?

„Kristův život, který dává život světu, je v jeho slovu. Ježíš uzdravoval nemocné a vyháněl demony svým slovem, jím utišil rozbouřené moře a křísil mrtvé, takže lidé svědčili, že jeho slovo má moc. Zvěstoval Boží slovo, jako jím oslovoval všechny proroky a učitele Starého zákona.“

1. Nasycení zástupů

Proč Pan Ježíš nechtěl na svatbě v Káni učinit nějaký div okamžitě? Jan 2,3–5

Odpověď, kterou dal Pán Ježíš své matce, nezní v našem jazyku příliš zdvořile. V hovorové řeči tehdejšího lidu toto oslovení spíše mírně poukazovalo na to, že se Ježíš cítí více vázán nebeským Otcem. Nebyl jen synem Marie, ale především Synem Božím s rozsáhlým posláním. Marie to pochopila a jeho odpověď nebrala urážlivě. Vyplývá to z jejího pokynu sluhům (v. 5).

Slova „moje hodina ještě nepřišla“ naznačují, že každý čin Kristova pozemského života patřil do plánu trvajícího od věčnosti. Ještě před příchodem na svět měl před sebou do všech podrobností dokonalý plán. Když však žil mezi lidmi, krok za krokem ho vedla vůle jeho Otce. V pravý čas neváhal jednat. Poslušně však počkal na příhodnou dobu. Všechny své divy vykonal v tomto vědomí závislosti na Otcí.

Jakou mocí nasýtil Pán Ježíš zástupy svých posluchačů? Mar 6,41; viz Mat 15,32–39

Jako bylo zdánlivě nepřiměřeně málo pět chlebů a dvě ryby k nasycení zástupů, tak neúměrné bylo i lidství Ježíše Krista k splnění jeho spásného poslání. Avšak v rukách Otce mělo být jedno i druhé prostředkem k nasycení zástupů. Pán Ježíš byl v tomto případě právě tak bezmocný, jako když se postil na poušti, když unaven usnul v loďce nebo padal pod tíhou kříže. Byl ve všem závislý na svém nebeském Otci. Jako Bůh by mohl vykonat div, ale jako Bůh-člověk zůstal člověkem v zájmu záchrany lidí.

2. Utišení bouře

Co vedlo učedníky k přemýšlení v souvislosti s utištěním bouře? Mar 4,35–41 (Luk 8,22–25)

Ježíš Kristus celý den učil lidi a mnohé z nich uzdravil. K večeru už byl zcela vyčerpán, takže v loďce usnul a nevzbudila ho ani prudká bouřka. To svědčí o jeho lidské přirozenosti. Pán Ježíš byl v tomto směru jako každý z nás.

Je pozoruhodné, s jakým vnitřním pokojem Pán reagoval na úzkostlivé volání učedníků. Toto důvěryplné jednání v nebezpečí smrti je výrazem jeho hluboké víry a spolehnutí se na nebeského Otce. Pán Ježíš „pohrozil větru“ a nastalo velké utišení. Neodpočíval v pokoji své všemohoucnosti. Nespal jako Pán nebe, země a moře. Této moci se vzdal, protože řekl: „Já nemohu sám od sebe nic činit“ (Jan 5,30). Bezvýhradně se spolehl na svého Otce. Odpočíval ve víře v Boží lásku a péči. Moc slova, která utišila moře, byla moc Boží.

Co přesvědčilo učedníky o božství jejich Mistra? Mat 14,24–28.32.33

Po noční modlitbě potkal Pán Ježíš učedníky na Genezaretském jezeře. Když je přesvědčil, že nevidí přízrak, dovolil Petrovi jít mu naproti po zvlněné hladině. Petrovi se to podařilo na chvíli, dokud svůj zrak upíral na Ježíše. Spasitel ho sám vyzval, aby šel k němu. Dokud s důvěrou hleděl na Ježíše, šel bezpečně po vlnách jezera... Avšak hned, jak se podíval na vodu, začal tonout (v. 30). Pán Ježíš mohl chodit po moři, utišit rozbouřené vlny, protože jako člověk bezvýhradně důvěřoval svému nebeskému Otci a svůj po-

hled neochvějně upíral na něj. Účel tohoto zázraku nám osvětluje vyznání učedníků (v. 33).

3. Mistr učitel

V čem se projevila již v mládí zvláštní modlitební síla Spasitele? Luk 2,40.46—49.52

Pán Ježíš přišel na svět konat vůli svého Otce a spojení s ním udržoval už v dětství a mládí. Od narození v něm přebýval Duch svatý, avšak způsob a podrobnosti svého poslání poznával jen postupně.

Boží Syn, který důkladně znal celé dějiny Izraele a který inspiroval jeho proroky, odložil nyní všechno toto poznání, zřekl se práva používat během svého pozemského života božskou moc. Učil ho sám Otec.

Ve zprávě o dvanáctiletém Ježíši v chrámě je první biblický náznak toho, že Ježíš si byl vědom svého poslání. Při této první návštěvě chrámu poprvé viděl obětní obřad. Den co den jasněji poznával jeho význam. Zdálo se mu, že každý úkon je spojen s jeho životem. Probouzely se v něm nové podněty. Jakoby v tichém soustředění přemýšlel o tomto velkém problému. Spasiteli se odhalovalo tajemství jeho poslání.

Co řekl Pán Ježíš později o svém božství? Jan 14,6

Výrokem „Já jsem cesta, pravda i život“ zvěstoval Ježíš svým učedníkům jedinou cestu, kterou se můžeme dostat k Bohu. Tím potvrdil učedníkům své jedinečné božství. Výraz „já jsem“ se v Janově evangeliu často opakuje. Toto „já jsem“ je jméno věčného a sebou samým existujícího Boha. Ježíš učil: „Já jsem chléb života“ (6,35), „já jsem světlo světa“ (8,12), „já jsem dvěře“ (10,7.9), „já jsem ten dobrý pastýř“ (10,11.14) a „já jsem vzkříšení i život“ (11,25).

Poznání jeho božství bylo součástí vzrůstajícího poznání jeho vlastního poslání. Ježíš mohl hovořit jako mající moc a přivádět k sobě lidi, protože měl božský původ. Autoritu a moc k tomu však přijímal od svého nebeského Otce. Zkoumal Písmo a jeho učitelem byl sám Bůh.

4. Ježíšovo proměnění

Za jakých okolností byl Ježíš „proměněn“ a jaké

znamení božství Syna člověka dostali učedníci? Luk 9,28—32.35

Ježíš jako člověk byl výstupem na horu unaven, ale pocítoval velkou potřebu společenství se svým Otcem. Sel se na horu modlit. V ústraní, v slzách mocným hlasem předkládá tento Muž bolesti své prosby Bohu. Prosí o sílu, aby mohl vytrvat v zástupné zkoušce v zájmu lidstva. Sám se musí neochvějně přidržívat Všemohoucího, protože jen tak může s důvěrou hledět do budoucnosti. Bůh se jedinečně přiznal k svému Synu, jak nám to líčí biblická zpráva (v. Mat 17,1—8; Mar 9,2—8): „jeho tvář zářila jako slunce a jeho šat byl oslnivě bílý“ (Mat 17,2).

Při proměnění byl Ježíš Kristus tak oslaven, že jas nebeských výšin se pojil s jeho vnitřní vznešeností. Ježíšovi učedníci poznali, že je někým víc než jen člověkem — že je Bůh.

Jako kdysi na betlémských kopcích oznamovali andělé jeho božský původ a Simeon a Anna svědčili o jeho božství v Jeruzalémě, tak Bůh sám dvakrát výslovně potvrdil Kristovo božství — jednou při jeho křtu a po druhé na hoře proměnění.

5. Vzkříšení a nanebevstoupení

Co pro Ježíše znamenalo, že měl „moc“ nad svým životem? Jan 10,17.18

Pán Ježíš měl moc svůj život obětovat a znovu ho vzít. Právem tedy mohl říci: „Já jsem vzkříšení i život“ (Jan 11,25). V den vzkříšení Kristus poprvé použil své božství ve svůj prospěch, a to ve spojení s Otcem a Duchem svatým. V tomto smyslu Otec spolu s Duchem svatým „vzkřísil Ježíše z mrtvých“. Ukřižováním se úloha Ježíše Krista jako člověka plně závislého na Otci skončila. Proto bezprostředně před smrtí zvolal: „Dokonáno jest!“ (Jan 19,30).

V čem se projevila Ježíšova božská moc při střetnutí s učedníky po vzkříšení? Luk 24,15.16.30.34—39

Zdá se, že Ježíšova přítomnost po zmrtvýchvstání se liší od jeho existence před ukřižováním. Není mezi učedníky, pouze se jim příležitostně zjevuje. Ukázal

se Šimonovi (Luk 24,34), Jakubovi (1 Kor 15,7) a zjevil se dalším učedníkům (Jan 21,1). Se dvěma z nich šel do Emauz (Luk 24,15) a později jim zmizel (v. 31). Potom je nepozorovaně doprovázel cestou zpět. Jako neviditelný host vešel do místnosti, kde se ukrývali učedníci a zjevil se jim. Považovali ho za přízrak, dokud je neoslovil (Luk 24,36.37). Potom ho poznali. Kristus po svém zmrtvýchvstání zřejmě mohl skryt svou totožnost.

Co se stalo o osm dní později? Jan 20, 26–29

Kříž byl „skutečnou korunovací“ Krista. Pán Ježíš se stal vítězem. Ve smrti byl nastolen za krále. Vzkříšením se to jen potvrdilo. Všechna zjevení po vzkříšení se odehrála pod znamením jeho božského královského panství. Ježíšův úkol v zájmu lidstva se na kříži skončil, ale i po svém vzkříšení zůstal stále pravým Bohem a pravým člověkem.

6. Shrnutí

Jaký význam má skutečnost, že Bůh poslal na tento svět „svého Syna, narozeného z ženy“? Gal 4,4.5; Jan 1,14

Kristus byl stvořitelem světa dříve, než se stal jeho vykupitelem. Jedno z jeho poslání v Trojici bylo stvořit nové bytosti. Všechno na zemi stvořil vlastně Boží Syn (viz Žid 1,2). Vykoupení je v podstatě znovustvoření. Kristus měl na zemi obnovit celého člověka — tělesně, duševně a duchovně. Zdroj života — Ježíš Kristus — přebýval mezi lidmi. Kamkoli přišel, všechno poznamenával přeměnou. Bylo to, jako by znova řekl: „Učiňme člověka, aby byl obrazem naší podoby“ (1 Moj 1,26). „Bůh viděl, že všechno, co učinil, je velmi dobré“ (v. 31).

Kristus jako člověk byl částí stvoření, a přece nepřestal být jeho stvořitelem. Člověk Ježíš Kristus vyšel ke svému dílu znovustvoření v zájmu člověka z oblasti stvořeného, to je z určité části svého stvoření. Na této rovině však bylo vyloučeno, aby Boží Syn provozoval svou stvořitelskou činnost podle vlastního uvážení a z vlastního zplnomocnění a současně byl zachráncem světa. Syn mohl svou úlohu splnit jen

skrze Otce. Vtělení nás učí, že spasení je stvořitelské dílo v Kristu uvnitř stvoření, zatímco stvoření světa je Boží dílo zvenčí. Boží Syn přišel jako lidská bytost závislá na Bohu. Ani Ježíšovo vtělení se neudálo z jeho vlastní moci, ale za působení Ducha svatého (Mat 1,18–20).

K vtělení tedy došlo *ochotou* Božího Syna stát se člověkem za působení Ducha svatého. Bez tvůrčí přítomnosti Ducha svatého by zřejmě člověka nebylo. Právě tak by bez tvůrčí přítomnosti Ducha svatého nebyla myslitelná znovustvořitelská činnost Boha-člověka Ježíše Krista (ve smyslu znovuzrození hříšných lidí) v dějinách lidstva. Jako byl Boží Syn přítomný na zemi jako stvoření, přičemž byl závislý na nebeském Otci a Duchu svatém, tak je přítomný ve vašem znovuzrození, skrze naši závislost na tomtéž Duchu. Ježíš přišel jako Bůh z nebe a přijal ohraničenost lidské bytosti. Duch svatý v něm tvořivým způsobem prorážel tyto meze a udělá to i v nás, když mu to dovolíme.

8. úkol – 23. února 1985

TRPÍCÍ SPASITEL

Zákl. verš: Žid 5,8

Pro Krista bylo utrpení, kterým jako člověk procházel, novou, do té doby neznámou zkušeností. Spolu s Otcem a Duchem svatým byl v oblasti věčné lásky a v úctě stvořených bytostí nespočetných světů. Od věčnosti si však uvědomoval utrpení, se kterým se na světě musí seznámit. Byl si tedy vědom, za jakou cenu se musí stát člověkem. Přesto přišel ochotně, protože jeho láska k nám byla větší než budoucí utrpení pro nás.

Jako jeden z nás okoušel utrpení jako celoživotní boj. E. G. Whiteová připomíná, že „celý Kristův život byl jediným nepřetržitým zápasem“. Čím nám z tohoto hlediska byl člověk Ježíš – vzorem, zástupcem nebo obojím? Nikdy nebudeme muset trpět jako Kristus,

protože na Krista doléhal hřích nejen jednoho člověka, ale hříchy celého světa. Vytrpěl pokoření, potupení, muka a smrt, abychom mohli všechno zdědit. Nikdy se nevyrovnáme tomuto vzoru, ale smíme ho následovat a napodobovat podle svých možností.

Žid 5,8 uvádí také dvě skutečnosti. (1) Ježíš byl Boží Syn — Bůh. (2) I přesto se utrpením učil poslušnosti. Slova v Žid 5,7 nám dovolují nahlédnout do lidského zápasu, kterým procházel tento Člověk a Bůh zároveň.

1. Ježíšem opovrhovali

Co čteme o Pánu Ježíši ve starozákonní prorocké předpovědi? Iz 53,2.3

V Mar 9,12 se sám Pán Ježíš odvolává na Izaiášovu předpověď o trpícím Božím služebníkově, který měl být opovrhovaný, že lidé od něj odvraceli tvář jako od člověka, kterého Bůh zjevně trestá. Zřejmě to nebyla jeho postava či krása, co k němu lidi přitahovalo. Zástupy šly za ním, protože učil jako mající moc (Mat 7,29) a lidem dával to, co potřebovali. Avšak jeho nepřátelé ho krajně nenáviděli a byli ochotni ho usmrтит, protože ve svém ponížení nevyhovoval jejich představám o poslání Mesiáše.

Jaký výsměch a pohrdání musel Ježíš snášet krátce před svou smrtí? Luk 23,11.35—37; Mar 15,16—19

Výsměch, kterým kolemjdoucí lidé i členové velerady pod křížem zraňovali Ježíše, měl zdroj v satanské zlobě. Podstata jeho spásného působení — pomáhat druhým a zřici se pomoci sobě — to bylo použito proti němu, stalo se předmětem výsměchu.

2. Pronásledování Ježíše

Co sledovala otázka, zda je správné platit daň římskému císaři? Luk 20,20—23; viz Mat 22,15—22

Kdyby Ježíš otevřeně potvrdil, že se daň císaři platit má, jeho odpůrci měli připravenou námitku, že straní Římanům. V opačném případě by jej obžalovali jako nepřítele státní moci. Ježíš Kristus zaujal k této a dalším základním otázkám postoj krátce před svým ukřižováním. Židovští vůdcové se rozhodli, že jej usmr-

ti. Proto rozeslali po krajině posly, kteří měli lidi varovat před Ježíšem jako před svůdcem. Vyslali hlídače, kteří jej měli sledovat. Měli informovat o tom, co Ježíš mluví a koná. Tehdy už náš drahý Spasitel stál zcela zjevně ve stínu kříže.

Jak se Ježíšovi odpůrci stále znovu snažili připravit jeho pád? Mat 16,1; 19,3; 22,35

Během pozemské služby Pána Ježíše stále pronásledovali zlomyslní, i když navenek zbožní lidé, kteří se jej snažili připravit o život. V rozmluvách s Pánem Ježíšem se farizeové a zákoníci nejednou snažili oslabit jeho vliv na lidi a najít důvod k obžalobě.

Do jaké míry byl Pán Ježíš už v dětství předmětem nenávisti? Mat 2,3—8.13—16

Celý život Pána Ježíše se odehrával na půdě nepřítelů. Od útěku s rodiči do Egypta až po zajetí v Getsemanské zahradě a noční soudní proces podobal se celý život Ježíše Krista štvanému zvířeti. Podobal se pronásledovanému člověku, kterému hrozí trest smrti. V posledních třech letech života musel utíkat z místa na místo, pokud nedokončil své životní poslání. Nebyl necitlivý k urážkám a k pohrdání, naopak, cítil je jako nikdo z lidí.

3. Ježíšova osamělost

Proč byl Pán Ježíš na kříži opuštěn lidmi i Bohem? Ž 22,2.8.9.17.19—21

Ve své poslední hodině zůstal Ježíš v podstatě sám. Opuštěnost nebyla tehdy pro něj ničím novým. Jeho lid ho ani neuznal ani nepřijal (Jan 1,11). Jeho tvrzení, že je Mesiáš, brali Židé jako rouhání a s pohrdáním se od něj odvraceli. Osvobození od Římanů přece nedosáhnou pod vedením tohoto syna tesaře a příkaz lásky, ke kterému svým životem nabádal, z něho neudělá osvoboditele Izraele. Lidé chtěli vidět činy, bojovníka, nikoli myslitele.

K čemu se dali strhnout lidé, kteří znali Ježíše od dětství? Luk 4,18—29

Jednou četl Ježíš v nazaretské synagoze slova proroka Izaiáše (61,1.2), která vystihovala jeho poslání: „Obvázat rány zkroušených srdcem, vyhlásit zajatcům

svobodu a vězňům propuštění, vyhlásit léto Hospodiny přízně, den pomsty našeho Boha, potěšit všechny truchlící.“ Jakmile to uslyšeli, vstali a vyhnali ho z města a vedli na okraj srázu, odkud jej chtěli shodit. Tím se naplnila slova Pána Ježíše, že „žádný prorok není vítán ve své vlasti“ (Luk 4,24).

V Galilei byla jiná situace. Ježíš tam nasýtil pětitisícový zástup. Na základě tohoto divu dospěli k názoru, že „je to opravdu prorok, který má přijít na svět!“ Proto ho chtěli udělat králem. On jim i v tomto případě unikl, stáhl se do samoty k rozhovoru se svým Otcem (Jan 6,14.15).

4. Ježíš byl zarmoucený

Proč Pán Ježíš plakal nad smrtí Lazara? Jan 11, 33–36

(1) Ježíš plakal, protože zarmoucení přátelé oplakávali mrtvého a nevěřili mu, že může splnit každou jejich prosbu a zbavit je žalu. (2) Plakal nad tím, že mnozí z těch, kdo oplakávali Lazara, ho chtěli usmrtit. (3) Plakal nad slepotou těchto lidí, která je vedla do záhuby. (4) Plakal proto, že snášel zármutek trpícího lidstva všech staletí všude na zemi.

Co se přihodilo za jeho triumfálního příchodu do Jeruzaléma? Luk 19,41

Kristův pláč byl výrazem milujícího srdce Božího. Byl to poslední zápas, skryté rozloučení dlouhoshovívající Boží lásky, byl to výraz znevážené, zavrhnuté lásky.

5. Ježíš se modlí

Proč Pán Ježíš stále vyhledával blízkost svého nebeského Otce? Žid 5,7

Ježíš měl citlivou povahu — čistou, nesobeckou lásku pro každého. Nikoho nepřehlížel. Lidé ho však opustili, pohrdali jím a nenáviděli ho. Jeho život byl plný zármutku a osamělosti. Jen jediný ho miloval, jako on miloval druhé, a to byl jeho Otec.

Proč Pán Ježíš byl v těžké hodině v Getsemane zkroušený? Mat 26,38–46

Vlna nadlidské tísně svírala Božího Syna. Zemdle-

ný a vyčerpaný šel zpět na odlehlé místo, kde před chvílí zápasil. Utrpení bylo nyní ještě větší. V krajní duševní tísní „vystoupil mu pot jako krupěje krve“ (Luk 22,44). Kristův smrtelný zápas nekončil, ale opustila ho sklíčenost a malomyslnost. Snášel to, co by nikdo z lidí nesnesl, protože okoušel útrapy smrti za všechny lidi.

Do jakých hlubin musel ještě sestoupit? Mat 27,46

Když Ježíš visel na kříži, tříhodinová tma ho odloučila od lidí. Avšak neproniknutelná temnota — hrůza lidských hříchů mu zastřela zdroj veškerého světla — oddělovala Ježíše od jeho Otce. I když se vírou utíkal k svému Otci, odloučení bylo skutečné. Z největších hloubek, jakoby z pekelné propasti zvolal: „Bože můj, Bože můj, proč jsi mě opustil?“ (Mar 15,34)

6. Shrnutí

K čemu posloužila Spasiteli nadmíra utrpení, které musel snést? Žid 5,8; viz Fil 2,6—8

Cesta Ježíše Krista od narození až po smrt na kříži zjevila jeho cestu od věčnosti do věčnosti. Ne snad v tom smyslu, že by trpěl ve věčné minulosti nebo měl trpět ve věčné budoucnosti, ale duchovní utrpení spočívá hlouběji než tělesné. Úzkost ducha v důsledku nevděčného postoje miliard jeho dětí a odloučení No-sitele hříchu od Otce mu v průběhu šesti hodin na kříži vzalo život. Stručně řečeno, právě na kříži, v nejhlubším bodě jeho sestupu, když vstoupil do samého „pekla“, nacházíme bod, ze kterého se jeho utrpení stává nejzřejmějším.

Při zpětném pohledu z kříže vidíme, že právě proto přišel. Narodil se, aby zemřel. Stal se člověkem, aby byl obětí. Golgota zastiňuje celou jeho lidskou existenci. K tomuto vyvrcholení směřoval celý jeho život. Jeho cesta přímočaře směřovala k ukřižování. Jeho cesta za člověkem měla od věčnosti na zřeteli tento cíl. Nikdo z lidí netrpěl tak jako Ježíš. Proto má jeho kříž spásný význam. Proto je jeho život naším životem.

VE STÍNU KŘÍŽE

Zákl. verš: Iz 53,5

Ježíš Kristus jako Bůh-člověk je v Písmu představen jako lev i jako beránek (Zjev 5,5.6). Měl všechny božské možnosti přemoci své nepřátele, ale jejich krutě a trestuhodné chování snášel jako krotký a bezmocný beránek.

Přestože Ježíš nepoužil svou božskou moc, aby si pomohl v tísní, paradoxně se právě toto božství stalo důvodem, proč ho rozzuřený dav chtěl připravit o život. Jako člověk byl Ježíš odlišný od ostatních lidí, protože zůstal bez hříchu. Tato skutečnost jeho utrpení jen umocňovala. S žádným člověkem se tak krutě nezacházelo jako se Synem člověka. Lidé se mu vysmívali a tupili ho pro jeho neochvějnou poslušnost zásadám svatého Božího zákona. Nenáviděli ho bez příčiny. Ježíšovo utrpení bylo bezmezné právě proto, že byl bez hříchu. Velkým pokušením pro Ježíše tehdy bylo přání zjevit jim, koho vlastně nenávidí. Také zde však zvítězila jeho bezvýhradná odevzdanost do vůle Otce. Utrpení v závěrečných chvílích svého života snášel pro nás. „Jeho ranami jsme uzdraveni“ (Iz 53,5).

1. Zrazen

Jak mohlo dojít k tomu, že Jidáš svého Pána zradil?
Luk 22,1 – 6.47.48

Při zkoumání důvodu zrady můžeme předpokládat Jidášovo uvažování: (1) Je-li ukřižování nevyhnutelné, pak jeho podíl na něm je bezvýznamný. (2) Jestliže Ježíš zemřít nemá, pak se určitě nějakým způsobem vysvobodí a Jidáš získá třicet stříbrných.

Hlubší důvody vyvstávají z jeho smýšlení po dobu posledních tří let. (1) Jidáš byl zklamaný duchovní povahou Kristova království. (2) Podle Jidášovy představy měl Kristus jednat „útočněji“. (3) Jidáš očekával, že Jan Křtitel bude z vězení vysvobozen. (4) Podle Jidášovy domněnky měl Ježíš vyhovět židovským

představám a dát jim žádané znamení z nebe. (5) Jidáš chtěl, aby Ježíš byl prohlášen za krále po nasycení zástupu. (6) Jidáš očekával, že může být Ježíšovým poradcem, nebo se v určitém smyslu pokládal za moudřejšího než Kristus.

Těchto šest důvodů nám ukazuje člověka spoléhajícího se jen na sebe. Ježíš jednal opačně — spoléhal se jen na svého Otce. Byl člověkem závislým, nikoli nezávislým jako Jidáš. V tomto rozdílu spočívá nejhlubší příčina zrady. Jelikož Ježíš odmítl spoléhat se na lidi a raději důvěřoval vůli svého Otce, člověk ho zradil.

Jak se zachoval Ježíš vůči Jidášově zradě? Jan 13, 21–30

2. Petrovo zapření

Co vedlo Petra k tomu, že po předcházející přísaze věrnosti svému Pánu ho několikrát zapřel? Mat 26,34 – 35.69 – 74

Když Pána Ježíše vedli chrámoví ozbrojení sluhové, Petr „ho následoval z daleka“ (Mat 26,58). Na rozdíl od Jana nezůstal ve zkoušce v Ježíšově blízkosti, ale zdržoval se na nádvoří (viz Mat 26,69). Zamíchal se do zástupu (Luk 22,55), schovával se (Jan 18,25) a vůbec si neuvědomoval, jak mu vychladlo srdce.

Co je nápadné na chování Jidáše a Petra v posledních těžkých hodinách Ježíšovy zkoušky?

Ani jeden z těchto učedníků neměl ten správný vztah k Ježíši. Oba spoléhali na vlastní představy, nikoli na něj. Oba si mysleli, že Kristus se mýlí (podle Jidáše ve všem a podle Petra v předpovědi, že Mistra zapře) a oba se chovali pokrytecky. Jeden předstíral náklonnost a druhý popřel jakékoli spojení s ním.

Jaká změna nastala v srdci Petra po zapření Pána? Mat 26,75; viz Luk 22,60 – 62

Spasitel se odvrátil od rozhněvaných soudců a podíval se na svého ubohého učedníka. Petr se také podíval na svého Pána a jejich pohledy se střetly. V té ušlechtilé tváři četl hlubokou lítost a zármutek, nikoli hněv.

3. Opuštěný

Kteří učedníci opustili Pána Ježíše? Jan 6,66—71

Při pohledu na lid Ježíš zvolal: „Ale vy nechcete přijít ke mně, abyste měli život“ (Jan 5,40). Lidé za ním šli kvůli chlebu, rybám a divům uzdravení (viz Jan 6,2.14). Více je zajímaly časné, tělesné zájmy než věčné a duchovní potřeby. Ježíš se jim sám nabízel jako „pravý chléb z nebe“ (Jan 6,32.48.57.58). Právě tehdy (když jim nabídl sebe a nikoli to, co jim z hmotných zájmů mohl dát) se od něj odvrátili a opustili ho.

S jakou žádostí přišlo k Ježíši celé město? Mat 8,34; viz Luk 8,32—37

Obyvatelé tohoto městečka se báli o pozemské statky víc než o ztrátu vesmírného bohatství. Ve svém slepém lpění na časném majetku vyhnali Toho, který jim přinášel věčné bohatství.

Kolik učedníků zůstalo nakonec s Ježíšem? Jan 16,32

Pán Ježíš řekl, že všichni učedníci ho opustí. Jeden ho zradil, jiný ho zapřel a všichni ho opustili. Opustili ho tehdy, když je nejvíce potřeboval (Mat 26,56).

4. Posmíváný

Co vytrpěl Ježíš v Kaifášově domě? Luk 22,63—65; Mat 26,67

Všechna čtyři evangelia hovoří o strašném výsměchu, který musel Ježíš snášet. Matouš, Marek a Lukáš popisují jeho utrpení před veleknězem Kaifášem. Jan spolu s Matoušem a Markem líčí výsměch, který Ježíš vytrpěl před Pilátem (viz Mat 27,27—31; Mar 15,16—20; Jan 19,2.3). Lukáš je jediným evangelistou, který píše o tom, jak se Ježíši vysmíval Herodes a jeho žoldnéři (viz Luk 23,11). Matouš a Marek zaznamenávají poslední výsměch, který patřil Ježíši na kříži.

Jaký výsměch musel Ježíš snášet na kříži? Mat 27, 39—44; Mar 15,29—32

Můžeme si živě představit, jak se mohli vysmívat tehdejší „zbožní lidé“. Pán Ježíš z kříže sestoupit mohl, ale jako člověk závislý na Bohu do konce svého života konal vůli Otce.

5. Potupený

Před čím nebyl Pán Ježíš uchráněn ani při výsledku před veleknězem Annášem? Jan 18,12.13.19—23; Iz 50,6

Milosrdenství a spravedlnost byly pošlapány. Nikdy se se zločincem nezacházelo tak nelidsky jako se Synem Božím. I když mohl své nepřátele porazit bleskem své slávy, trpělivě snášel jejich pokořující urážky.

Oné noci se udály strašné scény blížící se smrti, jedna na dvoře Kaifáše a druhá na dvoře Piláta. (1) Davu se zmocnila satanova zuřivost. Křik se podobal řevu divokých zvířat. (2) Zfanatizovaný dav se vrhl na Ježíše a snad by ho i roztrhal, kdyby ho římsí vojáci nevytrhli.

Proč Pilát udělal z Ježíšova potupení nejhanobnější veřejné divadlo? Jan 19,1—6

Starý a Nový zákon se zmiňují o bičování (viz 5 Moj 25,1—3; 2 Kor 11,24). Podle židovského zákona 40 úderů bičem bylo vrcholným trestem. 39 úderů znamenalo „milosrdenství“ a byla dodržena litera zákona. Pán Ježíš byl takto bičován pod římským dozorem. Slabošský Pilát si myslel, že bičováním Ježíše získá na popularitě a procesu udělá rychlý konec. Pán Ježíš byl obětí nejbrutálnějších projevů démonské zloby a násilí.

6. Shrnutí

V čem spočívá hlubší příčina toho, že Ježíš musel tolik trpět? Jan 1,10.11; Iz 53,5

Sotva Ježíš prožil getsemanský zápas, nadešla mu nejhroznější noc jeho pozemského života. Výslech následoval za výsledkem za doprovodu hluku a křiku rozrušeného davu; Ježíš prožíval výsměch a tupení od Annáše, Kaifáše, Herodesa, Piláta a jejich strážců; jeho vlastní lid ho zavrhl a věřící následovníci také; stíhala ho nenávist a fanatismus kněží a farizeů; jeho vlastní učedníci ho zradili, zapřeli a opustili, když nejvíce potřeboval jejich oporu — to všechno patřilo k jeho utrpení, které nepochopíme ani na nové zemi.

Kristus stvořil lidi k Božímu obrazu a dal jim svého Ducha. Jakým strašným protikladem se mu musela

jevit ona noc! Pohled na lidi ovládané démonickými silami ukazoval nejhorší obraz ubohosti. Kam se poděl Boží obraz? Kde byl jeho Duch? Tyto lidské chrámy se staly příbytkem nejnečistějších duchů. Byli to nábožensky orientovaní lidé, kteří volali: „Ukřižuj ho, ukřižuj!“ (Luk 23,21). Jaká to slepota! Každé náboženství bez Krista je slepé.

Ale i Laodicea je slepá (viz Zjev 3,17). Říká, že nic nepotřebuje (v. 17), ale Krista nechává stát přede dveřmi srdce (v. 20). Náboženství bez Krista zůstává jen prázdným, bezduchým formalismem. To působí Kristu i jeho věrným největší utrpení.

10. úkol — 9. března 1985

GOLGOTA

Zákl. verš: Skut 2,22–23

Ve velkém boji mezi Kristem a satanem jde o Boží spravedlnost. Satan se odvážil obvinít Boha z nespravedlnosti. Toto zpochybnění Boží spravedlnosti bylo s konečnou platností vyvráceno na kříži. Bůh byl ochoten zemřít za viníka. Satan však nevinného zabil. Tím nespravedlivým byl tedy satan, nikoli Bůh.

Kristova smrt na kříži ukázala celému vesmíru, že Boží vláda nemá nedostatky. Satanovo obvinění dotýkající se Boží spravedlnosti a milosti bylo provždy nad každou pochybnost vyvráceno. Každá bytost na nebi i na zemi vydá jednoho dne svědectví o spravedlnosti, milosti a Boží lásce.

Golgota byla oltářem, na kterém byl zabit Boží Beránek. První zmínku o Božím Beránku ve Starém zákoně nacházíme v 1 Moj 22,7, kde se Izák ptá otce: „Kde je beránek k zápalné oběti?“ První zmínku o Beránku v Novém zákoně nalézáme ve výroku Jana: „Hle, Boží Beránek“ (Jan 1,29). Kristus byl při křtu pomazán pro své veřejné poslání, které vedlo na Golgotu. On už byl Beránkem, Beránkem zabitým od založení světa (Zjev 13,8), Beránkem, který trpěl po celý život. Smrt toho Beránka na Golgotě dala nahlédnout

do jeho trpitelného života, jehož logickým završením byl kříž.

1. Úplně vyčerpaný

Co musel vytrpět Pán Ježíš bezprostředně před ukřižováním? Mar 15,15–19; viz Mat 27,26

Abychom pochopili, co pro Ježíše znamenalo bičování, musíme si představit, jak ho vyčerpala dlouhá duševní trýzeň: po modlitebním zápase v Getsemane ho musel přijít posilnit anděl z nebe (Luk 22,43). Nevýslovně trpěl, když ho Annáš a Kaifáš při výslechu tupili a když ho ponižoval rozzuřený dav. Hrubě s ním zacházeli i římsí vojáci a posedlý zástup z vlastního národa žádal jeho ukřižování. Výsměch před Pilátem, Herodesem a žoldnéři jeho muka jen umocňoval.

Co se stalo, když Ježíši vložili na ramena kříž? Mat 27,32

Když po krutém bičování vložili na Krista kříž, jeho lidská přirozenost to nezvládla. Vysílen pod tímto břemenem padl. Zástup to viděl, ale nikdo z nich neprojevil soucit. Posmívali a rouhali se mu, když už nemohl dále nést přetěžký kříž. Znova mu ho položili na záda a znova vysílený klesl k zemi. Ježíši bylo tehdy 33 let. Byl poměrně mladým mužem. Nyní však nemohl. Byl krajně vyčerpan, a to před ukřižováním. Jen co přibili Ježíše na kříž, silní muži kříž zdvihli a zasunuli do připravené jámy. To Božímu Synu působilo smrtelná muka.

2. „Jsi ty Syn Boží...?“

Na co zaměřili farizeové a zákoníci svůj výsměch? Mat 27,42 srovnej Mar 15,31; Luk 23,35

Uvažujme:

1. I když se mu velekněží posmívali, mlčky připouštěli, že Ježíš zachraňoval druhé. Poznali rozsah jeho uzdravující činnosti, věděli, že křísil mrtvé, ale nyní tento Dárce života bezmocně umíral.

2. Ježíš nemohl spasit ty, kdo se mu posmívali. Zachránil jiné, ale nemohl spasit je, protože ho jako Spasitele nepřijali. Jako Spasitel člověka nemohl sestoupit z kříže. Mohl by to udělat jen tehdy, kdyby se

chtěl sám zachránit za cenu, že nespasí nikoho jiného.

3. Tito démony ovládnutí kněží vyjadřovali satanovu snahu zpochybnit totožnost i poslání Ježíše. Jejich posměšná slova: „Je-li král izraelský, ať sestoupí z kříže, a uvěříme mu“, jsou z těch výroků, které Ježíš slyšel už na poušti: „Jsi-li Syn Boží, řekni, ať z těchto kamenů jsou chleby“ (Mat 4,3).

Jaký význam má výrok v Mat 27,43?

Satan se snažil přerušit Ježíšův vztah závislosti na nebeském Otci. Podívejte se, umírá jako člověk! Určitě nemůže být Božím Synem. Totéž řekl ďábel postícímú se, vyhladovělému Ježíši na poušti. V obou případech se zdálo, že Ježíš je opuštěn.

Cím bylo Ježíšovo utrpení ještě dále prohloubeno?
Mar 15,28; Iz 53,12

„Byl počítán mezi přestupníky.“ To způsobilo Ježíši nekonečné duchovní utrpení, mnohem větší než jakákoli tělesná muka: (1) Ve svém neposkvrněném svědomí prožíval výčitky viny za každého hříšníka, (2) trpěl za každého jednotlivce do krajnosti, protože prožíval (a) „druhou smrt“ a (b) byl bezhříšný. Na kříži ho hřích odloučil od Boha a vzal mu život.

3. Sedm slov

Kterých sedm památných slov vyslovil Pán Ježíš na kříži? Mar 15,34; Luk 23,34.43.46; Jan 19,26—28.30

Jestliže k ukřižování došlo v devět hodin ráno, prvá tři slova z kříže zazněla ještě před polednem. Tělesně a duševně vyčerpan, obtižen hříchy světa, který ho nemiloval, projevil svou neoblomnou lásku vůči hříšníkům. I přes strašné utrpení Ježíš prosil zesláblým hlasem především o odpuštění pro ty, kdo ho svou nenávistí dovedli na kříž. Jaká to shovívavost! Druhé slovo svědčí o jediném zářícím záblesku v celé této tragédii. Ježíš by zemřel za jediného člověka, tohoto zločince. Jaký to soucit!

Třetí slovo bylo projevem jeho synovské laskavosti vůči zarmoucené matce. Smrt a ztráta Ježíše byly pro ni největší ranou v životě. Ježíš pamatoval na její potřeby a svěřil ji do něžné péče Jana.

Další slova zazněla po tom, co Golgotu zahalila tem-

nota od poledne do třech hodin odpoledne. Výroky Žalmů prorocky předpověděly jeho utrpení na kříži (viz Ž 22,16–18; 69,20.22).

Dvě poslední slova konečně dosvědčují nepřerušené důvěřivé společenství Ježíše s nebeským Otcem (Jan 19,30; Luk 23,46). Tato bezpodmínečná důvěra Otci dodala všem ostatním Ježíšovým slovům z kříže ještě větší význam.

4. Ježíšova zástupná smrt

Kterou jednoduchou pravdu nechtěli velekněží a zákoníci ani tváří v tvář kříži pochopit? Mar 15,31–32

„Sestup z kříže, a uvěříme ti!“ Těmito posměšnými slovy zvěštovali přesně to, co Ježíš i pro ně vykonal. On skutečně „sestoupil“ z nebeských výšin, aby prezentoval své království — království lásky a milosti. Toto byl obsah celé jeho pozemské existence a cíl od věčnosti. On byl králem vesmíru, který se ponížil, aby snášel kříž, a to nejen na Golgotě, ale po celý svůj život — a to všechno zástupně za nás. Kristovým narozením začal nový začátek pro nás lidi.

Jaké možnosti nám otevřel Kristův život, jeho smrt a zmrtvýchvstání? Kol 3,1–4

Mnozí učenci se domnívají, že Kristus se stal člověkem proto, že se člověkem vždy chtěl stát. Teolog Barth tvrdí, že Kristus by se stal člověkem, i kdyby lidstvo nezhřešilo. Z Písma však víme, že Kristus nepřišel uspokojit svou vlastní touhu. Celým svým životem žil zástupně pro nás. Z jeho života máme stejný užitek jako z jeho smrti. On nám dává svůj charakter právě tak, jako své ukřižování.

5. Po smrti

Z čeho poznáváme, že Pán Ježíš si už před ukřižováním byl plně vědom, co ho po smrti očekává? Jan 14,1–3; Luk 23,43

Při poslední večeři v horní síni Pán Ježíš mluvil s učedníky o důležitých věcech. Bylo to poslední setkání s učedníky před jeho smrtí. Jak je měl připravit, aby jimi jeho smrt neotřásla? O svém Otci se zmínil čtyřicetdevětkrát a o úzkém vztahu třech božských

osob ke křesťanům dvacetšestkrát (viz Jan 13–17). V této souvislosti slíbil, že svým svatým jde připravit příbytky a potom se vrátí. Mezitím jim přislíbil Ducha svatého (viz Jan 16,7).

Jaký význam měl pro Spasitele modlitební zápas v Getsemane? Mat 26,37–46

Ježíš byl krajně sklíčený. Volal: „Má duše je smutná až k smrti. Zůstaňte zde a bděte se mnou!“ (Mat 26, 38). Proto žádal Petra, Jakuba a Jana, aby se modlili spolu s ním. Byl to strašný okamžik, tehdy na něj poprvé dolehly hříchy celého světa. První Adam na nás uvalil břemeno hříchu v rajské zahradě. Nesl jen svůj vlastní hřích. Bezhříšný se v zahradě stal hříchem pro nás. Ježíš vzal na sebe hřích každého člověka, čímž si připravil tak strašná muka z odloučení od Otce, takovou duševní trýzeň a zmalomyslnění, že nemohl dohlédnout za hrob. Přecházel temným tunelem, ze kterého jakoby nevedlo žádné východisko. Nyní trpěl jako nikdy předtím, protože se stal jakýmsi „vyvrhelem“ — hříchem za nás. I kdyby to mělo znamenat jeho věčnou smrt, jen abychom my mohli věčně žít na jeho místě, byl by to učinil.

6. Shrnutí

Jaké důsledky pro nás hříšné lidi mělo Ježíšovo rozhodnutí? Žid 12,2

Jen ve světle Golgoty můžeme zachytit záblesk Božího charakteru a postihnout kvalitu všech pravd o něm a od něj. Kříž je ohniskem, přes které bychom měli chápat celé biblické učení. Pravdy Písma hovoří, že Bůh je pro nás, nikoli proti nám. Zjevují nám nesobeckého Boha, který žije pro druhé a nikoli pro sebe. Tak jako „sobota byla učiněna pro člověka, a ne člověk pro sobotu“ (Mar 2,27), podobně všechny nauky jsou pro nás, a ne my pro ně.

Kříž zůstane provždy jedinečným zjevením Boha. Je v něm nevyčerpatelný obsah, který bude zaměstnávat mysl věřících po celou věčnost. Člověk při pohledu na kříž vidí, že srdcem křesťanství jsou:

Osoba, a ne nějaká praxe, vztah, a ne pravidla, Kristus, a ne křesťan. Kříž vede zápasící poutníky k tomu,

aby své rozechvělé ruce vložili do mocné ruky Krále, který trpěl místo nich, aby mohli žít. Na kříži zápasil pro nás!

Pohled na ukřižovaného Krista je největší předností, jakou můžeme mít. Z římského nástroje mučení se stal nástroj záchrany. Křesťanství začíná tam, kde Kristus skončil svou cestu za člověkem. Zemřel za nás, abychom se zbavili pout a aby se naše naděje dívala k nebi. Kde zemřel On, začíná náš život. Kříž je tedy z jedné strany dokončením Ježíšovy cesty k nám lidem, z druhé strany je však startem našeho letu k Bohu.

11. úkol — 16. března 1985

DOKONÁNO JEST

Zákl. verš: Jan 19,30

Golgota znamenala konec všeho, co se protivilo Bohu, a nikoli konec Ježíše. Kristovo vítězství je třeba vidět z více stránek:

1. Bylo odpovědí na otázku týkající se velkého sporu věků. Bylo završením života plného poslušnosti vůči Božímu zákonu. Tento život úplně vyvrátil satanovo obvinění, že Bohem stvoření lidé nemohou zachovávat zákon.

2. Kristovo vítězství ukázalo hlubiny Boží soucitné lásky všem hříšníkům, ale i nenávist vůči hříchu. Na Golgotě byl odsouzen hřích, ale rozsudek nesl Zástupce člověka.

3. Smrt tohoto Člověka za hříchy celého lidstva ukazuje, že za lidský hřích není možná ani potřebná jiná cena.

4. Golgota odhaluje ohavnost hříchu těm, kdo přijímají Ježíše, protože hřích ho ukřižoval.

5. Golgota vyvrátila nakonec satanovo obvinění, že Kristus je nespravedlivý. Bylo to rozhodné vítězství, které porazilo satanovu moc a ukázalo věčnou vládu Kristova království. Golgota nebyla tedy další tragédií, ale vítězstvím a vítězným vyvrcholením.

1. Konec Izraele

K čemu byli odhodláni velekněží, jen aby mohli Ježíše za každých okolností ukřižovat? Jan 19,15

V určitém smyslu málo záleží na tom, kdo byl nástrojem či vykonavatelem smrti Ježíše Krista (viz 26, 24). Jako Boží Beránek přišel zemřít za hříchy celého světa. Každý křesťan vyznává, že on sám přivedl Krista na Golgotu. Krista zradili a zapřeli „křesťanští“ apoštolové. Podle Nového zákona Krista usmrtili Římané i Židé. Kristus však ve skutečnosti zemřel pod tíhou hříchů všech lidí. On přišel zemřít.

Co volal zástup, když si Pilát umyl ruce a jaké ovoce přineslo toto nerozvážné volání? Mat 27,25.51–53; 24,1.2; Mar 15,38

Ve světle Nového zákona poznáváme, že Kristus byl od začátku ochráncem a průvodcem izraelského národa. Jeho zavrhnutím zůstal tento národ nyní bez ochrany.

1. Slova „dokonáno je“ způsobila roztržení chrámové opony: „Hle, váš dům se vám ponechává pustý“ (Mat 23,38).

2. Při Kristově zmrtvýchvstání byli vzkříšeni i další lidé (viz Ef 4,8), kteří Ježíše uznali za svého Pána a Krále.

3. Z historického hlediska „hodina“ pro Izraele jako národ na Golgotě odbila. Když Židé ani později nechtěli přijmout evangelium, které jim apoštolové zvěštovali (Skut 13,45.46), zůstávalo už jen viditelné naplnění Božího rozsudku, které se uskutečnilo zpuštěním Jeruzaléma v roce 70 po Kristu.

V Řím 10 a 11 líčí apoštol Pavel bolestný osud Izraele. Ježíšova smrt učinila konec poslání Izraele. Golgotou přichází na scénu křesťanská církev jako duchovní Izrael. Židé mohou být spaseni právě tak jako všichni ostatní křesťané – jednotlivě.

2. Lidské skutky

Jak nám Golgota vysvětluje to, že spasení není možno získat záslužnými skutky? Skut 4,12; viz Jan 19,5

Pouze člověk Ježíš Kristus mohl vykoupit lidstvo. Golgota představuje jediný „lidský“ skutek, který měl

spásnou moc. Golgota však současně zpochybnila spásnou záslužnost každého jiného skutku. Jestliže bezhříšný musel protrpět úzkost smrti až po lidsky nemyslitelný konec, aby se stal nositelem hříchu celého světa, pak nemohou skutky žádného smrtelného člověka přidat ani to nejmenší k ceně, která byla zaplácena za naše vykoupení. Nikdo z nás není bez hříchu ani od přirozenosti, ani na základě vlastního života. Každý tedy potřebuje dar spasení, protože jen vykoupení budou ušetřeni od druhé smrti (viz Zjev 20,6). K tomu musíme připomenout, že jen Stvořitel má moc znovu-stvořit, vykoupit a dát věčný život. Nám zbývá pro vstup do smluvního vztahu s Bohem jen rozhodnout se a každý den v něm setrvávat.

Jestliže byl Ježíš Kristus v pátek ukřižován a v sobotu odpočinul v hrobě, co nám v tomto směru připomínají jeho poslední slova na kříži? 1 Moj 1,31;2,1.2

Pátek stvořitelského týdne a pátek ukřižování se v určitém směru podobají. V obou těchto dnech bylo završeno Kristovo dílo. V onen stvořitelský pátek byl člověk stvořen jako vrchol celotýdenní stvořitelské činnosti. V pátek ukřižování tentýž Kristus dokončil dílo umožňující mu stvořit nového člověka. V onen první pátek Stvořitel slovem a tvořivou energií přivedl k životu Adama jako prvního člověka. V onen druhý pátek zemřel jako „druhý“ Adam — jako člověk — aby dal život každému, „kdo chce“ (Zjev 22,17). Po obou těchto dnech následoval vždy den oslavy Kristova dokončeného díla — sobota odpočinku z radosti nad dokonaným dílem jediného Stvořitele a Spasitele.

3. Smíření s Bohem

Jaký důvod máme k radosti jako omilostnění hříšníci? Řím 5,11

Smíření je potřebné tam, kde přetrvává nepřátelství. První krok v zájmu obnovení přátelství mezi Bohem a člověkem udělal sám Bůh v Kristu Ježíši (Řím 5,8–10). Hřích znamená porušený vztah mezi Bohem a člověkem, ve kterém člověk opustil a doposud opouští Boha. Smíření je obnovený vztah, ve kterém Bůh svým vtělením umožňuje lidstvu návrat k němu. V Ježíši Kris-

tu se Bůh s lidmi dostal znovu do spojení, ale ještě do užšího vztahu než kdykoli předtím. Ve smíření jde o více než o opětovné nastolení původního stavu.

Z čeho poznáme, že Ježíšova smírující oběť je platná jednou provždy? Žid 10,10; 1 Kor 1,30; viz Jan 17,4; 19,30

Ježíš byl obětován „jednou provždy“. Byla to jednorázová, neopakovatelná událost, tak jedinečná jako jeho narození nebo pomazání při křtu. Kristova oběť pro člověka byla úplná a dokonalá. Podmínka smíření byla splněná. Dílo, pro které přišel na svět, bylo dokončeno. Kristus získal království, vytrhl ho satanovi z rukou a stal se dědicem všeho.

Ježíš Kristus je naší spravedlností, posvěcením a vykoupením. V něm máme všechno. Proto mohl apoštol Pavel říci: „Váš život je skrytý s Kristem v Bohu“ (Kol 3,3) v tom smyslu, že naše skutečné lidství existuje v něm. Jeho pozemský život byl životem v naší lidské přirozenosti pro nás. I když cena smíření byla zaplácena na kříži, Kristus koná službu smíření v nebeské svatyni i dnes.

4. Znovu získaná moc

Na co se vztahovala plná moc, kterou měl Ježíš jako Syn člověka? Jan 10,18

Nejméně třikrát se v Písmu (Skut 13,32.33; Žid 13, 20; 1 Petr 1,3) nalézá výrok, že Otec vzkřísil Ježíše z mrtvých. V Řím 8,11 čteme, že se toho zúčastnil i Duch svatý. V Jan 10,18 Ježíš říká, že sám v sobě má moc svůj život dát i vzít ho zpět. Můžeme tedy říci, že všechny tři osoby Trojice se zúčastnily Ježíšova zmrtvýchvstání. Kristus od svého vtělení nikdy nepoužil své božství k vlastním cílům, zřekl se použití své vlastní božské moci (*kenosis*), i když přitom zůstal Bohem. Když nyní dokončil své pozemské poslání, což vyjádřil výrokem: „Dokonáno je!“, mohl opět právem používat své vlastní božství spolu s Otcem a Duchem svatým jako před svým vtělením.

Šlo při Kristově zmrtvýchvstání o zmrtvýchvstání tělesné nebo duchovní? Luk 24,39; viz Jan 20,17.27–29

Pán Ježíš řekl Marii: „Nedotýkej se mě, nebo jsem

ještě nebyl u Otce.“ Vyzval Tomáše, aby vložil svou ruku do jizev po ukřižování a dotkl se jeho proboděného boku. Obě tyto události předpokládají tělesné, nikoli duchovní vzkříšení. Kristus vstoupil na nebesa v posvěceném, svatém lidském těle. Toto lidství vzal s sebou do nebe a bude ho mít po celou věčnost jako ten, který vykoupil každého obyvatele Božího města.

5. Konec starého světa

Co pro nás znamená skutečnost, že Kristus přijde opět a bude soudit? Žid 9,26–28; viz Skut 17,30.31

Nejenže Kristovo narození rozděluje dějiny na dvě části, takže mluvíme o událostech před Kristem a po Kristu, ale jeho smrt přinesla rozhodující konec starému světu. Svět už nikdy nebude moci být takový, jaký byl. Světu už není třeba spasení slibovat, protože vykoupený je.

Lidé před ukřižováním žili v dějinách poznamenaných dílem prvního Adama – snášeli následky odboje ve víře v budoucího Vykupitele. Lidé po ukřižování žijí v dějinách poznamenaných dokončeným dílem druhého Adama a ve víře ve Vykupitele, který přišel, i když svět v odboji pokračuje.

Co znamenala Ježíšova obětní smrt pro satana? Jan 12,31; viz Luk 10,18; Zjev 12,12

Satan utrpěl na Golgotě konečnou porážku. Zde byl odhalen jeho charakter vraha, který chtěl připravit o život svého Stvořitele. Jeho záměrem bylo nastolit vlastní vládu, avšak prolitím krve Božího Syna se plně ukázaly jeho lživé, loupežné a vražedné záměry.

6. Shrnutí

Do jaké míry dosáhl Pán Ježíš cíle svého pozemského poslání? Žid 2,14.15

Pán Ježíš šel cestou utrpení zcela dobrovolně a právě tak dobrovolně šel i na kříž zemřít. O nějaké porážce na Golgotě nemůže být ani řeči. Ježíš zemřel jako vítěz.

Pán Ježíš se dal dobrovolně pokřtít vodou i utrpením kříže (Mat 20,22.23), a to nikoli proto, že by to sám potřeboval, ale kvůli nám. Jako křest vodou znamená začátek jeho veřejné služby, tak křest utrpením znamená její závěr.

Ukřižování však bylo završením více skutečností: (1) Znamenalo konec Ježíšova pozemského života, (2) dokonání jeho oběti za člověka, (3) dokončeno bylo „svatební roucho“ dokonalé spravedlnosti Krista pro člověka, (4) kříž rozhodl o konečné porážce satana ve velkém sporu věků, (5) Kristus se opět mohl ujmout své božské pravomoci a (6) začalo poslední dějství dramatu starého světa.

Teolog Gregor z Nyssy v souvislosti se slovy: „Dokonáno je“ řekl, že na Golgotě had utrpěl smrtelnou porážku. Avšak i když hadova hlava byla rozdrcena, jeho ocas se ještě stále smýká sem a tam, než zůstane v mrtvé nehybnosti. Satan v jistém smyslu zahynul už na kříži, utrpěl definitivní porážku. Ví, že prohrál. Golgotu nemůže odčinit. I ten nejslabší křesťan může chvějící se rukou uchopit ruku Muže, který mu svým „dokonáno je“ na Golgotě zaručil věčnou budoucnost.

12. úkol – 23. března 1985

ZAČÁTEK NOVÉHO VĚKU

Zákl. verš: 1 Kor 15,20

Tím, že Bůh opustil svůj trůn a stal se člověkem, zachránil a povznesl celé lidstvo. Člověk, tvor ze zemského prachu, je povznesen k trůnu Krále vesmíru! Zázračná láska, nevýslovná, nepochopitelná láska! To je výsledek vzkříšení a nanebevstoupení Ježíše Krista. U nebeského trůnu je dnes Člověk, Bůh-člověk, který tam započal novou fázi služby. Tato nová služba je pokračováním jeho vítězství na Golgotě. Lidský Vítěz z Golgoty sedí na trůnu vesmíru.

Jako vítěz se za nás přimlouvá a soudí svět. Jako vítěz je naším předchůdcem a vzorem. Jeho vzkříšení

a vylití Ducha o letnicích započaly už v průběhu tohoto starého věku věk nový.

Kristus přišel na tuto zemi smířením zahladit přestoupení. Jeho smíření bylo v každém směru dokonalé. Když visel na kříži, mohl říci: „Dokonáno je“. Požadavky spravedlnosti byly splněny. Cesta k trůnu milosti je každému hříšníkovi otevřená. Tato cesta začíná na Golgotě, vede otevřeným hrobem ke vzkříšení a k letničnímu vylití Ducha svatého. Začal nový svět!

1. Náš předchůdce

Do jaké míry se Kristus stal naším „předchůdcem“?
Žid 6,19.20

Kristus vstoupil na nebesa, aby byl v přítomnosti Boží nejen jako znovuvracený Boží Syn, ale také jako Syn člověka. Nejenže se v Ježíši Kristu lidstvo může vrátit do původního vztahu s Bohem, který byl pádem do hříchu zmařen, ale nyní může stát u Božího trůnu. To je postavení, které lidé nikdy předtím neměli. Ježíšova přítomnost u trůnu zaručuje, že vykoupení budou jednoho dne s ním (viz Zjev 20,4). On tam šel jen první. Nový věk začal v nebi. V Kristu jsme už doma.

Jaký bezprostřední význam pro nás dnes má Kristova přimluvná služba u Otce? Žid 2,17.18; 4,15.16

Náš předchůdce poznal utrpení a zápasy lidstva. Proto se na něj smíme s důvěrou obracet jako na Toho, kdo s námi může nejen cítit, ale má moc nás i vysvobodit, protože přicházíme k Vítězi z Golgoty. Můžeme k němu směle a s důvěrou přistupovat, protože jsme účastníky jeho vítězství, i když dnes ještě mnozí prožíváme tíseň.

Proč je nutné, aby se náš „předchůdce“ za nás přimlouval? Zach 3,1—4; viz Jan 12,31—32

Kristus se za nás nemusí přimlouvat, aby pozměnil Otcův postoj k nám. Otec nás miluje trvalou láskou. Vždyť On poslal Ježíše jako našeho zachránce (Jan 3,16). Pán Ježíš jasně řekl: „Neříkám vám, že já budu prosit Otce za vás; vždyť Otec sám vás miluje“ (Jan 16,26.27). Kristus se nejprve za nás přimlouvá jako obhájce, aby vyvrátil obvinění našeho žalobce. Ve velkém sporu je Kristus bezvýhradně na naší straně.

2. Náš vzor

Co znamená pro Kristovy následovníky všech dob, že Ježíš nesl kříž v doslovném i v přeneseném významu? Mat 16,24; Jan 19,17

Pán Ježíš nesl s námahou svůj kříž, dokud pod ním bezvládně neklesl. Napodobujeme ho nesením vlastního kříže? Podobat se mu můžeme jedině ochotným následováním jeho dobrovolného plnění vůle Otce. Tam podobenství končí. To, co děláme, nemůžeme srovnávat s tím, co udělal On. Jeho kříž ukazuje našim otupeným smyslům bolest, kterou od samého začátku působil hřích Božímu srdci. Kristus si od věčnosti uvědomoval tuto bolest. Jeho nesení kříže je v určitém smyslu věčné. Navíc, On nesl kříž za každého člověka. Délkou času a tíhou se radikálně liší od našeho nesení kříže, které je jen dočasné. Kristus prožíval úzkost věčného odloučení od Otce — úzkost druhé, tj. definitivní smrti. Mezi jeho křížem a naším křížem je velký kvalitativní rozdíl, i když musíme čelit smrti. Nejsme-li ochotni nést svůj kříž, pak všechno, co Kristus vytrpěl, nemá pro nás osobně význam.

Jaký je vliv Ježíšova kříže? Jan 12,32

Na rozdíl od jiných historických událostí, kříž lidi spojuje. Je třeba připomenout dvě skutečnosti: (1) Kříž nedělá lidi mravně lepšími, aby je takto spasil. Kříž není nějakým vzorem či mravním vlivem. (2) Kříž je náhradou za lidi, kteří byli beznadějně ztraceni, splňuje za ně to, co by sami nikdy nemohli udělat.

Co bylo jádrem apoštolské zvěsti? 1 Kor 2,1.2

3. Věk Ducha

K čemu uzpůsobila učedníky skutečnost Ježíšova zmrtvýchvstání a letniční události? Skut 4,9.10.32.33

Oznamovala-li Golgota hříšnému a smrtí stíhanému světu „dokonáno je“, potom vzkříšení a letnice přinášely poselství: „Započalo se“. Nový věk přinesl nový život.

Proč Duch svatý nepřišel ve své plnosti před letnicemi? Jan 7,39

Duch svatý před letnicemi nepůsobil na světě plnou mocí. Jan Křtitel předpovídal, že Ježíš bude křtít Duchem svatým (viz Mat 3,11). Pán Ježíš však ještě v poslední chvíli před Golgotou zasliboval budoucí příchod Utěšitele (viz Jan 14,16–20). Po kříži, v den zmrtvýchvstání se Ježíš zjevil svým učedníkům, „dechl na ně a řekl jim: Přijměte Ducha svatého“ (Jan 20,22). Právě přicházel nový věk Ducha. Duch svatý však mohl plně přijít teprve tehdy, až byl Kristus oslaven a vystoupil na trůn.

Letnice znamenají příchod Krista na nebeský trůn a příchod Ducha svatého na trůn lidského srdce. Obojí je výsledkem Kristovy dokonalé oběti. Nový věk stojí zcela ve znamení dokonalého díla na kříži a jeho působení na věřící.

4. Věčný život

Co působí dar Ducha svatého ve věřících? Řím 8,23

Na základě Kristova dokonaného díla na Golgotě může každý věřící okoušet prvotiny Kristovy oběti už nyní. Duch svatý tedy vnáší budoucí věci do přítomnosti. Okoušíme to jako prvotinu či předchuť budoucí blaženosti. To budoucí k nám přichází proto, aby přineslo vítězného Ježíše. Věčná budoucnost se vyznačuje společenstvím s tímto Vítězem.

Jak apoštol Pavel dále vysvětluje tento přítomný život v Duchu svatém? 2 Kor 1,22

Byli jsme vykoupeni na Golgotě. Naše přijetí Ducha svatého v přítomnosti je zárukou, že plnost golgotského vykoupení je na cestě. Mezitím z á v d a v e k neznamená část oběti, ale plnou oběť — celého Ježíše — přicházejícího k nám. Jeho budoucí příchod bude plnější proto, že ho budeme vidět. Nový věk, který se započal vzkříšením a nová zkušenost věčného života, která začala o letnicích, je výsledkem zásluh Kristovy oběti za nás. Každá zkušenost věčného života v přítomnosti je částečná, ale skutečná. Mezi křížem a druhým adventem nežijeme ve vzduchoprázdnu.

Co máme, máme-li Ježíše? 1 Jan 5,11–13

Kdo má Syna, má život. Když v nás přebývá Kristus skrze Ducha svatého, máme věčný život v jeho pr-
votině. Budoucnost se částečně stala přítomností. Upro-
střed starého světa zazářil svět nový.

5. Znovu ukřižovaný

Jak může být Kristus znovu ukřižován? Žid 6,4–6

Někteří z těch, kdo vstoupili do nového věku, se tě-
šili ze závdavku budoucnosti a přijali Krista jako své-
ho Pána. Potom se však odvrátili od něho — spoléhali
na sebe, netoužili vrátit se k němu — a tím ho zno-
vu vystavili mukám ukřižování. Zavrhnutí Krista vlast-
ním lidem patří k bolestnému příběhu Golgoty.

Jakým způsobem můžeme znovu křížovat Krista?
Gal 6,14

Někteří lidé spoléhají na své skutky, na své
„vítězství“ nad hříchem, na své postavení, na své
napodobování Krista jako na dostačující předpoklad
přijetí u Boha. Ti všichni znovu křížují Krista, pro-
tože znehodnocují význam kříže. Spasit nás může jen
Kristovo vítězství.

**Jak můžeme nesprávným vztahem k bližním opě-
tovně křížovat Krista? Mat 25,42–45**

Každé pohrdání lidmi je určitým pohrdáním nebo
opětovným křížováním Krista. Při pohledu na trpící
tvář Muže bolesti musí zahanbeně zmlknout všechna
pýcha. Vždyť moje hříchy ho přivedly na kříž. Tím
se přece nemůžeme vychvalovat. Když mohl zemřít
za mne, proč by to nemohl udělat za jiné? Ale on ze-
mřel i za ně. Proč je mám tedy kritizovat? Pod kří-
žem jsme si všichni rovni. Jen setrváváním pod křížem
a v úžasu nad velkým divem, který pro nás Bůh vyko-
nal, můžeme zůstat ochráněni před opětovným křížo-
váním Pána Ježíše.

6. Shrnutí

**Jakou jistotu nám dává Kristovo tělesné zmrtvých-
vstání? 1 Kor 15,19–21**

Vzkříšení je výsostným zjevením Ježíše. Před jeho
vzkříšením ho lidé plně nechápali. Znechucení učed-
níci si cestou do Emauz mysleli, že se zřítíl jejich

svět. Ten se sice zřítíl, ale jinak než si to oni představovali. Vzkříšený Kristus přinesl nový život a naději do jejich srdcí. On žije, a protože žije, oni také budou žít. A oni skutečně žili plným životem! Plnost Ježíšova života pronikla tyto muže v Horní síni a zmocňovala je k nebývalým skutkům. Dřívější zbabělci byli vnitřně puzeni pohnout světem. Byl to nový exodus! Všechny události nebe i země — skrze Krista, Ducha svatého a křesťany — jsou poznamenány tímto novým začátkem. Účet za vykoupení byl vyrovnán na Golgotě. Od té doby přináší úroky v podobě mohutného hnutí, které přetrvává od vzkříšení přes letnice až do druhého příchodu.

Křesťané nežijí ve vzduchoprázdnu, jako kdyby kříže a vzkříšení nikdy nebylo. Druhý příchod neočekávají jako nějakou možnou událost v budoucnosti. Ne! Žijí v době, ve které už druhý advent začal. Jestliže Kristus už nyní přebývá v nás, smíme se s ním důvěrně setkávat jako s přicházejícím Pánem.

13. úkol — 30. března 1985

KRISTUS VŠECHNO VE VŠECH

Zákl. verš: Kol 3,11

Kristova smiřující oběť za člověka přemostila strašnou propast způsobenou hříchem. Boží Syn postavil most mezi Bohem a člověkem a odstranil rozdělení mezi lidmi. V Kristově lidství je přítomné celé lidstvo. V Ježíši jako druhém Adamovi a oběti za celý svět může každý z nás najít své pravé lidství. Jelikož každý z nás je do určité míry ještě stále účastníkem porušeného vztahu mezi námi a Bohem, kromě Ježíšova lidství není žádné dokonalé pravé lidství. Kristus je vším, co vůbec kdy můžeme potřebovat. On je jediným možným spasením. On je vším pro naše časné potřeby i pro budoucí věčný život. Mimo něj lidstvo nemá žádnou hodnotnou budoucnost.

Když Bůh dal světu Krista, v tomto jediném daru dal celé nebe. Kristus je největším Božím darem. On

je vším. Má-li být pro nás darem, musíme ho přijmout. On „vším“ už je, ale tímto vším musí být „ve všech“.

V této souvislosti si musíme uvědomit bezpodmínečnou potřebu jeho oběti. My k němu můžeme přijít jen s prázdnýma rukama. Spasení nevychází z lidstva. Spasení připravil Ten, který přišel z věčnosti a přinesl to, co by se v lidstvu nebylo nikdy samo od sebe zrodilo. Obsahem a jádrem křesťanské zkušenosti je Kristus. Mezi Kristem a křesťanem zůstane provždy velký rozdíl. Všechny ostatní rozdíly mezi lidmi, ať už rasové, náboženské, názorové a stavovské jsou ve světle oné budoucnosti, kdy Kristus bude ve všech, bezvýznamné. Jen ve věčnosti poznáme, že „Kristus je všechno a ve všech“ (Kol 3,11), jako je i Bůh „všechno ve všech“ (1 Kor 15,28).

1. Ježíš na trůnu

V čem se mění chování, když Kristus přebývá ve věřícím člověku? Gal 2,2

Kristus sedí po pravici Boží v nebi (Žid 1,3), ale prostřednictvím Ducha svatého je i v srdci každého opravdového věřícího. To však neznamená, že by v srdci byl nějakým sluhou člověka, je tam spíše jako Ten, který současně kraluje v nebi jako všemohoucí Pán.

Jak máme rozumět Pavlovým slovům „Kristus ve vás, ta naděje slávy“? Kol 1,27

Jako jsou vzkříšení, nanebevstoupení, přímluvná služba Ježíše a letnice ovocem Kristova dokonaneho díla na Golgotě, tak je jím i jeho uvedení na trůn. Když Ježíš vládne v srdci, pak se ve vnějším chování člověka projeví ovoce jeho života a smrti. Naše naděje nespočívá v díle Krista „v nás“, ale na jeho díle „pro nás“. Avšak naše naděje slávy by byla marná, kdyby to, co vykonal „pro nás“, se nestalo skutečností „v nás“.

J. Kalvín řekl: „Především je třeba poznamenat, že dokud je nějaké rozdělení mezi Kristem a námi, tak jeho utrpení a úsilí o záchranu lidstva nic nepomůže.“

2. Větvě vinného kmene

Co nás učí Ježíšovo podobenství o vinném kmeni a větvích? Jan 15,4.5.7

Větvě závisí na vinném kmeni a život kmene se projevuje ve větvích. V uvedeném verši je znázorněn úzký vztah mezi Kristem a křesťanem. Jsme Kristem jakoby zvenčí obklopeni a současně přebývá v nás. V této souvislosti musíme pochopit, že Kristus dalece přesahuje souhrn svého přebývání v jednotlivých lidech. V každém člověku je však Kristus plně přítomen se vším, co jeho oběť znamená.

Jak Kristus vchází do srdce a zůstává v něm? Jan 14,23

Jako je naše tělo vyživováno přijímáním pokrmu, tak se duchovní život udržuje přijímáním Božího slova. Ten, kdo se sytí tímto slovem, má v sobě Krista, naději slávy. Psané slovo vstěpuje do vnímavého čtenáře tělo a krev Božího Syna, on se pak poslušností vůči tomuto slovu stává účastníkem Boží přirozenosti.

Na co se musíme při studiu Písma soustředit, abychom z Písma přijali Krista? Jan 16,13

Duch svatý poukazuje na Ježíše jako na dokonalou oběť za člověka. Středem studia Písma podněceného Duchem svatým bude vždy Kristus. Platí to i opačně: pohled na Ježíše, toho ukřižovaného, povede k horlivému studiu Písma. Kříž je ústředním bodem pravdy. Poznání Ježíšova kříže jako ústředního poselství znamená tvořivou přeměnu v nitru člověka (2 Kor 3,18).

3. Trojandělské poselství

Co je zvláštností trojandělského poselství? Zjev 14, 6.7

První anděl zvěstuje věčné evangelium, zdůrazňuje dokončené dílo, které Kristus dokonal svým životem a smrtí. V hodině soudu, který toto poselství označuje, je radostným evangeliem skutečnost, že smíme odvrátit zřetel od sebe a hledět na svého zástupce a obhájce, Ježíše Krista, co pro nás učinil. Naše spasení je jedině v Kristu, nikoli v nás.

Jaké zkušenosti líčí druhé a třetí andělské poselství? Zjev 14,8—11

Babylón je symbolem sebejistoty, spasení ze skutků. Druhé andělské poselství hovoří o pádu Babylóna, tj. o zhroucení sebejistoty. Jak se to děje? Když odvrátíme zřetel od sebe a hledíme na dokončené dílo Krista, pak nastává změna a my se bezvýhradně spolehne-
me jen na něj.

Co nám naznačuje souhrn třech andělských poselství pro naši každodenní zkušenost? Zjev 14,12

Boží lid se má místo sebejistoty vyznačovat zachováváním přikázání, což je výsledkem úplné závislosti na Kristu.

4. Kristus v soužení

Jakým způsobem potvrzuje Janova zkušenost, že Bůh v soužení neopustí svůj lid? Zjev 1,9.13–18; viz Mat 28,20

Zatímco Jan žil ve vyhnanství na ostrově Patmos jako vězeň, zjevil se mu Kristus. Musel to pro něj být mocný zážitek. Výsledkem této „návštěvy“ je kniha Zjevení. Líčí Krista uprostřed sedmi církevních sborů. Je to jasný náznak, že Kristus v dávných dobách i v novověku je viditelně či neviditelně stále přítomen, aby svůj lid posiloval a pomáhal mu. Čím je Zjevení pro novou smlouvu, tím bylo Danielovo pro roctví pro smlouvu starou. V knize Daniela nacházíme jedinečné příklady Boží přítomnosti a ochrany v podobě „Božího Syna“. Smíme tedy věřit, že Ten, který byl s židovskými mládenci v ohnivě peci a který zavřel ústa lvům v případě proroka Daniela, je tentýž včera, dnes i navěky.

Kterou pozemskou událostí se má potvrdit účinnost prostřednické služby Krista za nás v nebi? Joel 2,23.24; Jak 5,7.8

Pozdní déšť, tj. přicházející nové letnice, bude mocným projevem plnosti Ducha svatého. Kristus započal a zakončil svou pozemskou službu očišťováním pozemského chrámu. Svou nebeskou službu zakončí tak, jak ji mocným vylitím Ducha svatého o letnicích započal. Očišťování chrámu ukazuje, co v nás nemá být, zatímco vylití Ducha ukazuje, co v nás být má.

V poslední kritické chvíli světa Kristus očistí lidská srdce svým Duchem.

5. Kristova přítomnost v nebi

Proč Jan neviděl v nebeském Jeruzalémě chrám?
Zjev 21,22,23

Chrám byl Božím příbytkem na zemi. Nebe je jeho trvalým sídlem, místem jeho přebývání. Být s Kristem však znamená nebe, protože definicí nebe je Kristova přítomnost.

Jak opětovně zdůrazňuje Jan ve Zjevení Ježíšovu oběť? Zjev 5,6,12; 12,11; viz Zjev 22,3

V poslední knize Písma nacházíme 27 míst o Kristu jako beránkovi. Beránek představuje ve Zjevení dokonanou Ježíšovu oběť. Beránka vzývá 24 starců a vykoupený zástup (viz Zjev 5 a 7). Beránek Boží usměrňuje závěrečné události (Zjev 5 a 6). Svatí jsou povoláni k svatbě Beránka (Zjev 19). Při druhém příchodu se budou mnozí chtít ukrýt před Beránkem (Zjev 6,16). Zástup 144 000 následuje Beránka (Zjev 14). Základ Jeruzaléma nese jména Beránkových apoštolů (Zjev 21,14). Jména vykoupených jsou v knize života Beránka (Zjev 21,27). Beránek osvěcuje město (Zjev 21,23) a má trůn (Zjev 22,1,3). Beránek zabitý od založení světa (Zjev 13,8) bude po celou věčnost středem zájmu, lásky, života a studia.

Když je Ježíš nebe, kdy toto nebe může začít a jak je možno ho popsat? 1 Jan 5,12

Když vstupujeme s Kristem do odpočinku, pak nám nebe začíná už tady. Přijímáme jeho pozvání, abychom přišli a učili se od něj. Tím pro nás začíná věčný život. Nebe je ustavičným přibližováním se k Bohu skrze Krista. Čím dále budeme v nebeské blaženosti, tím více slávy nám bude zjeveno, a čím více budeme poznávat Boha, tím větší bude naše štěstí. Chodíme-li s Ježíšem v tomto životě, můžeme být naplněni jeho láskou a uspokojeni jeho přítomností. Už zde můžeme přijmout od Boha tolik, kolik jen naše lidská přirozenost může unést.

6. Shrnutí

Proč patří Bohu a Kristu největší úcta? Ef 3,20.21; viz Ef 3,15–19

Pravým křesťanem je ten, ve kterém se kříž a vzkříšení stalo rozhodující mocí. Kříž v nás znamená smrt vlastního já, ale vzkříšení v nás znamená přítomnost zmrtvýchvstalého Krista, který nám přináší nový život. Jinak řečeno, křesťan je člověk, který byl ukřižován s Kristem a nyní v něm žije Kristus (Gal 2,20).

Má-li být Kristus „všechno ve všech“ po celou věčnost, musí být především „všechno ve všech“ už nyní na zemi.

Věřícím lidem tedy nejde především, aby žili pro Boha nebo rozvíjeli zbožné city, ale všichni svou radost nacházejí v horlivém uctívání Ježíše Krista s vědomím absolutní závislosti na něm. Jejich křesťanství spočívá v živém vztahu k osobě jejich Vykupitele. Stále více chtějí poznávat svého Zástupce a přitom se ho snaží následovat. Stále více se mu chtějí podobat a jako větve na vinném kmeni chtějí provždy zůstat nerozlučně spojeni s ním.

Nestarejme se o ovoce, obraťme zřetel na Krista a ovoce se nevyhnutelně dostaví z živého vztahu s ním. Nejednou to děláme obráceně. Usilujeme o změnu, dáváme si předsevzetí a všemožně se chceme polepšit. Místo toho bychom však měli dát příležitost Stvořiteli, který jediný může žároucí změnu provést. Jen tehdy totiž může být Kristus „všechno a ve všech“. Takto nastoupíme věčnou cestu, kterou může být Kristus, náš jediný Zástupce a Spasitel náležitě poctěn jako naše „všechno a ve všech“.